

”Me emme luovuta palaakaan Libanonista kenellekään!”

Bachir Gemayelin nationalistisen retoriikan analyysi

Matti Niemi

Pro gradu-tutkielma

Valtio-oppi

Yhteiskuntatieteiden ja

filosofian laitos

Jyväskylän yliopisto

Kevät 2017

Tiivistelmä

”Me emme luovuta palaakaan Libanonista kenellekään!”

Bachir Gemayelin nationalistisen retoriikan analyysi

Matti Niemi

Pro gradu-tutkielma

Valtio-oppi

Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos

Jyväskylän yliopisto

Ohjaaja: Marja Keränen

Tammikuu 2017

Sivumäärä: 60

Pro-gradu tutkielmani käsittelee libanonilaista poliitikkoa ja sotilasjohtajaa Bachir Gemayelia. Analysoin tutkielmassani sitä, minkälaisia retorisia keinoja hän puheissaan käyttää ja mitä hän pyrkii näillä puheilla saavuttamaan. Käytän retoriikka-analyysissäni apuna Chaim Perelmanin teorioita. Retoriikka-analyysiin liitän vahvasti nationalismin tutkimuksen pyrkiessäni selvittämään sen, minkälaisia tunnuspiirteitä Gemayelin nationalismi sisältää ja miten hän käyttää sitä retorisenä tehokeinona. Nationalismin analyysissä käytän apunani Benedict Andersonin ja Eric Hobsbawmin teorioita. Aineistonani käytän Gemayelin tärkeimpiä puheita.

Bachir Gemayel kuului etniseltä taustaltaan pitkän historian Libanonissa omaaviin kristittyihin maroniitteihin ja hänen pääasiallinen toiminta-aikansa sotilaana ja poliitikkona sijoittui maan sisällissodan aikaan, jolloin sekä ulkovallat että eri uskonnolliset sekä poliittiset ryhmät sotivat valtion alueella keskenään. Tämä vaikea poliittinen tilanne, Libanonin uskonnollinen ja etninen heterogeenisuus sekä Gemayelin oma monitasoinen identiteettinsä tekevät hänen nationalismistaan mielenkiintoisen ja hedelmällisen tutkimuskohteen.

Analyysini paljastaa, että huolimatta pyrkimyksestä asettua koko Libanonia edustavan poliitikon rooliin, identifioituu Gemayel kuitenkin pääasiallisesti maroniitteihin ja tämä näkyy vahvasti sekä hänen toiminnassaan että retoriikassaan. Gemayelin retoriikka on usein sota-ajalle tyypilliseen sävyyn poleemista ja se puhuttelee ensisijaisesti maroniitteja pyrkien luomaan heidän keskuudessaan alttiutta taistella sekä sotilaallisesti että poliittisesti paremman Libanonin puolesta viestien myös maan hajanaisesta tilasta sekä Gemayelin omasta välillä kontroversiaalista maailmankuvasta ja identiteetistä.

Avainkäsitteet: nationalismi, retoriikka, identiteetti, Libanon, sisällissota

Sisällysluettelo

1. Johdanto	1
1.1 Työn lähtökohdat ja tutkimuskysymys	1
1.2 Aineisto ja tutkimustapa	3
1.3 Työn rakenne	4
2 Perelman ja Retoriikan valtakunta	6
2.1 Puhuja, yleisö ja argumentaation lähtökohdat	6
2.2 Kvasiloogiset argumentit	7
2.3 Todellisuuden rakenteeseen nojaavat argumentit	8
3 Nationalismi	11
3.1 Nationalismin alkuperä	11
4. Libanon ja Bachir Gemayel	20
4.1 Libanonin historia	20
4.2 Libanonilainen nationalismi	24
4.3 Sisällissota ja Bachir Gemayel	27
4.3.1 Libanonin sisällissota	27
4.3.2 Bachir Gemayel	29
5 Nationalistisen retoriikan analyysi	32
5.1 Ensimmäinen puhe	32
5.1.1 Yleisö ja argumentaation lähtökohdat	32
5.1.2 Argumentaation tekniikat	34
5.2 Toinen puhe	37
5.2.1 Yleisö ja argumentaation lähtökohdat	37
5.2.2 Argumentaation tekniikat	39
5.2.3 Argumenttien määrä, paino ja järjestys	41
5.3 Kolmas puhe	41
5.3.1 Yleisö ja argumentaation lähtökohdat	42
5.3.2 Argumentaation tekniikat	43
5.3.3 Argumenttien määrä, paino ja järjestys	46
6 Puheiden nationalismien analyysi	48
6.1 Ensimmäisen puheen analyysi	48
6.2 Toisen puheen analyysi	52
7. Johtopäätökset	56
Tutkimusaineisto	59

Lähdeluettelo.....	59
--------------------	----

1. Johdanto

1.1 Työn lähtökohdat ja tutkimuskysymys

Libanonin valtio on suuri etnisten identiteettien, poliittisten ideologioiden sekä uskontojen sekoitus. Sen historiaan liittyvät monet eri valloittajat sekä konfliktit etnisten ryhmien ja uskontokuntien välillä. Viimeisin näistä konflikteista on vuosina 1975-1990 riehunut Libanonin sisällissota, joka kestäen lähes 15 vuotta vaati yli 100000 ihmisen hengen. Tuhoisa konflikti roihusi eri uskontokuntien ja poliittisten ryhmien välillä ja myös ulkovallat sekaantuivat sodan kulkuun. Tämän konfliktin alkuvaiheen yksi tunnetuimmista henkilöistä oli maroniittikristittyjen falangistien sotilas- sekä poliittinen johtaja Bachir Gemayel, jota pro gradu- tutkielmani käsittelee.

Gemayel syntyi vuonna 1947 maroniittien Kataeb-puolueen presidentin Pierre Gemayelin poikana ja nousi oman kansanosansa keskuudessa lähes legendaariseen maineeseen sotilaallisten sekä poliittisten ansioidensa johdosta. Gemayel ryhtyi poliittiseen toimintaan jo varhain maroniittien suosiman nationalistisen Kataeb- puolueen riveissä ja suoritti myös varusmiespalveluksensa tämän organisaation aseellisessa siivessä. Gemayel osallistui myös aktiivisesti akateemisiin väittelyihin Libanonin tulevaisuudesta.

Vuonna 1970 Gemayel joutui lyhyeksi aikaa palestiinalaismilitanttien kidnappaamaksi ja tämä vaikutti hänen poliittisiin mielipiteisiinsä vahvasti. Israelilaisten ja palestiinalaisten konfliktin kärjistyminen vaikutti vahvasti myös Libanonin tilanteeseen, sillä tämän seurauksena yhä useammat palestiinalaiset pakenivat levottomuuksia Libanonin alueelle. Yhteiselo ei syntynyt ilman kitkaa ja palestiinalaisten saapuminen Libanoniin aiheutti paljon huolia Gemayelin edustaman kristityn väestönosan keskuudessa. Nämä konfliktit olivat osaltaan aiheuttamassa verisen, yli 15 vuotta kestäneen sisällissodan puhkeamista.

Gemayelin joukot taistelivat palestiinalaisryhmittymiä sekä maahan tunkeutuneita Syyrian joukkoja vastaan ja hän saavutti sotilasmenestyksensä sekä poliittisten taitojensa ansiosta hyvin suosituksen asemaan. Vuonna 1982 taistelujen ollessa käynnissä Gemayel valittiin Libanonin presidentiksi. Hän ei kuitenkaan koskaan astunut tähän virkaan, sillä 14. lokakuuta 1982 oletettavasti Syyrian presidentin Hafez al-Assadin falangistien päämajaan määräämä pommi-isku surmasi hänet sekä 26 muuta organisaation jäsentä. Osaltaan tämä

”marttyyrikuolema” vaikutti Gemayelin rooliin sankarina sekä eräänlaisen myyttisen hahmon syntymiseen.

Gemayelin perintö jäi kuitenkin elämään ja kuten aiemmin mainittiin, hänen suosionsa on erittäin suuri maroniittikristittyjen keskuudessa. Tärkeä osa Gemayelin perintöä ovat hänen puheensa. Näissä kannattajilleen pitämässä puheissa Gemayel maalasi kuvan Libanonista, joka oli ulkoisten sekä maahan kuulumattomien voimien vaikutuksesta uhan alaisena sekä sen kansasta, jonka täytyi puolustaa maataan. Erityisesti hän keskitti huolensa palestiinalaiskysymykseen sekä Syyrian joukkojen läsnäoloon Libanonissa. Näennäisesti Gemayel osoitti puheensa koko Libanonin kansalle, mutta tosiasiasa hän keskittyi usein puhuttelemaan ensisijaisesti maroniittikristittyä väestönosaa, johon hän itsekkin kuului.

Tutkimuksessani pyrin saamaan selville sen, minkälaista Gemayelin nationalismi on ja miten tämä nationalismi tulee esille hänen retoriikassaan. Tähän kysymykseen vastatakseni teen retoriikka-analyysin hänen valituista puheistaan sekä tutkin puheita nationalismien teorioiden pohjalta. Tämän analyysin pohjalta pystyy myös luomaan hahmotelman siitä, minkälaisia Gemayelin maailmankuva sekä identiteetti olivat.

Kiinnostukseni nationalismiin Gemayelin retoriikassa johtuu siitä, etteivät hänen puheensa usein ole suoraan suunnattu Libanonin kansalle, vaan tietyille ryhmälle tämän valtion sisällä. Libanonin todella heterogeeninen väestö- ja uskontopohja aiheuttavat sen, että kaikkien ryhmien hyväksymiä tavoitteita on vaikea löytää. Gemayel vakuuttaakin olevansa koko Libanonin asialla ja toimivansa sen parhaaksi, mutta todellisuudessa hänen päämääränsä ovat usein tästä eroavia. Tämä tekee tutkimuskysymyksestä hyvin hedelmällisen ja mielenkiintoisen.

Maroniittien pitkä historia kytkeytyy läheisesti Gemayelin puheisiin. Tämä ryhmä on halunnut tiukasti erottua alueella enemmistönä olevista arabeista ja vaalii tiukasti omaa uskontoaan sekä identiteettiään. Maroniitit näkevät arabeista poiketen polveutuvansa Libanonin rannikkoalueita muinoin asuttaneista foinikialaisista ja olevansa alueen alkuperäisiä asukkaita. Maroniitit joutuivat elämään pitkiä aikoja eri valloittajien, esimerkiksi ottomaanien hallinnan alaisuudessa, joten yhteiseen uljaaseen historiaan vetoaminen toimi kulttuuriperinnön sekä identiteetin vaalimisen välineenä. Gemayel vetosi usein historiaan sekä piti useimmat puheensa arabian libanonilaisella murteella.

Bachir Gemayel oli jo elinaikanaan kiistelty hahmo ja monet hänen vastustajansa muistavat hänen yhteistyönsä israelilaisten kanssa sekä väitetyt yhteydet muslimisiviilien joukkomurhaan. Henkilön poleemisuus tekeekin kohteesta hyvin mielenkiintoisen tutkittavan ja antaa hyvin erilaisia näkökulmia, josta aihetta voi lähestyä. Myös Gemayelin ajama nationalismi Libanonin kaltaisessa monimuotoisessa valtiossa avaa aiheen tutkimukselle ja analyysille monia mielenkiintoisia аспекteja. Puheet on pidetty Libanonin sisällissodan aikana, joten konflikti eri muodoissaan on keskeisessä osassa monissa puheista. Gemayel siis puhuu sodan keskellä ja tämä tuo mukaan oman radikaalin aspektinsa.

1.2 Aineisto ja tutkimustapa

Työni ensisijaisena aineistona käytän Bachir Gemayelin pitämiä puheita. Kuten aiemmin mainitsin, Gemayel piti puheensa pääosin arabian Libanonin murteella, mutta käytti myös välillä Libanonin vanhan siirtomaaisännän kieltä eli ranskaa. Gemayel piti paljon puheita ja ne ovat hyvin dokumentoituja. Puheet ovat välineitä, joiden avulla Gemayel loi yhteenkuuluvuuden tunnetta tukijoidensa keskuuteen sekä toi esille tärkeimmät poliittiset tavoitteensa. Niiden avulla hän vetosi omaan etniseen ryhmäänsä ja loi oikeutusta sen olemassaololle sekä tärkeälle roolille valtion tulevaisuudesta päätettäessä. Tilanteesta riippuen Gemayel muuntautui sotapäälliköstä presidenttiehdokkaana toimivaksi poliitikoksi, mutta positionsa maroniittien edustajana pysyy aina samana.

Pääasiallisena aineistonani Gemayelin puheita koskien toimii Rami Gehan teos *Words of Bashir: Understanding the Mind of Lebanese Forces Founder Bashir Gemayel from his Speeches* (2010). Teos koostuu Gemayelin tärkeimmistä puheista, jotka Geha on kääntänyt mahdollisimman tarkasti englanniksi. Kaikki puheet on otsikoitu ja myös alaotsikoita käytetään, jotta lukija saisi mahdollisimman tarkan kuvan puheen sisällöstä. Gehan (2010, 11) mukaan hän on valinnut nämä puheet teokseensa siksi, että niiden kautta pystyy parhaiten saamaan käsityksen Gemayelin ajattelusta ja maailmankuvasta puheiden keskittyessä tärkeisiin Libanonia ja maroniitteja koskeviin kysymyksiin. Geha käyttää teoksessa Gemayelin etunimestä muotoa Bashir, mutta tässä työssä käytän nimestä vakiintuneempaa esimerkiksi Libanonin presidentinkanslian käyttämää muotoa Bachir.

Perelmanin teorioihin nojaavassa retoriikka-analyysissäni keskityn ensin Gemayelin kolmeen puheeseen, joissa mielestäni tulee hyvin esille hänen käyttämiensä argumentaatiotekniikoiden moninaisuus. Valitsin juuri nämä kolme puhetta sen takia, että niiden sisältö on hyvin relevanttia tutkimuskysymykseni kannalta ja ne on pidetty erilaisissa poliittisissa ja sotilaallisissa tilanteissa erilaisille yleisöille, jolloin myös argumentaatiotekniikat ovat muuttuneet. Kaksi puhetta, joita analysoin Hobsbawmin ja Andersonin teorioiden pohjalta olen valinnut sillä perusteella, että niissä tulee esille Gemayelin nationalistinen ajattelu ja tältä pohjalta on hedelmällistä analysoida, minkälaisia tunnuspiirteitä hänen nationalismistaan on löydettävissä. Näiden viiden puheen perusteella on mahdollista saada hyvin kokonaisvaltainen kuva Gemayelin ajattelumaailmasta

Tutkimuskysymykseni ollessa se, minkälaista Gemayelin nationalismi on ja miten se tulee esille hänen retoriikassaan, haluan keskittyä erityisesti niihin puheisiin, joissa Gemayel on poliitikon roolissa. Sotapäällikkönä hän on paljon selkeämmin osa maronitteja sekä sotilaallista organisaatiotaan, mutta pyrkiessään presidentiksi hänen oli esiinnyttävä koko Libanonin edustajana. Hän ei kuitenkaan tässä tilanteessa missään vaiheessa unohtanut etnistä sekä uskonnollista identiteettiään, vaan vetosi niihin edelleen hyvin vahvasti.

Retoriikka-analyysissä käytän pohjana Chaim Perelmanin kirjallisuutta, erityisesti hänen teostaan *Retoriikan valtakunta* (1977). Tämän avulla pyrin analysoimaan, minkälaisia argumentaatiotekniikoita Gemayel käyttää ja muuttuvatko ne mitenkään ajan kuluessa. Nationalismin käsitettä kartoittaessani käytän pääasiallisina lähteinäni Eric Hobsbawmin sekä Benedict Andersonin teoksia. Erityisesti perehdyn Andersonin lanseeraamaan kuvitteellisten yhteisöjen käsitteeseen.

1.3 Työn rakenne

Aloitan työni luomalla teoreettista viitekehystä tutkimukselleni. Toisessa luvussa esittelen Chaim Perelmanin uuden retoriikan käsitettä sekä hänen teorioitaan. Pureudun siihen, miten Perelman näkee retoriikan pohjautuvan argumentaatioon, sekä minkälaisia erilaisia argumentaatiotekniikoita puhuja voi käyttää ja mihin nämä tekniikat pohjautuvat. Tässä osiossa pyrin keskittymään näkökohtiin, jotka ovat relevantteja erityisesti Gemayelin retoriikkaa analysoidessa. Näitä ovat esimerkiksi yleisön tarkka määrittely sekä argumenttien looginen kestävyys.

Kolmannessa luvussa keskityn tarkastelemaan nationalismin teoreettista pohjaa. Avaan Benedict Andersonin kuvitteellisten yhteisöjen käsitettä, jonka mukaan yhteisön olemassaolon pääasiallisena koossapitovoimana on heidän kokonaisvaltainen sekä tunne-että tietopuoleen nojaava kokonaisuus, jonka muodostavat esimerkiksi koulutus ja kieli. Pidän tämän teorian tarkastelua erittäin hedelmällisenä ajatellen maroniittien asemaa uskonnollisena sekä eettisenä vähemmistönä muslimienemmistöisellä alueella. Tuon mukaan myös Eric Hobsbawmin teoriaa nationalismista sekä sen synnystä. Tässä kohdassa tarkastelen esimerkiksi sitä, miten nationalismi syntyy sekä voiko se olla ikuista.

Neljäs luku käsittelee hyvin lyhyesti Libanonin sekä maroniittien historiaa sekä Libanonin sisällissodan syntyä. Kerron myös Bachir Gemayelin henkilökuvasta esitellen lyhyesti hänen elämänsä eri vaiheita. Tämän luvun tarkoitus on antaa lukijalle taustatietoa tutkimuksen aiheena olevasta henkilöstä sekä käsiteltävän alueen historiasta. Jotta pystyisi paremmin hahmottamaan ja ymmärtämään Gemayelin puheita, on syytä tuntea ainakin perusasiat hänestä sekä tilanteesta, jossa hän on toimijana.

Viides ja kuudes luku ovat tutkimukseni tärkeimpiä osa-alueita. Yhdistän teoreettisen viitekehyksen ensisijaisiin lähteisiin ja analysoin sitä, miten Gemayelin käyttämä nationalismi rakentuu sekä minkälaisia retorisia keinoja hän käyttää puheissaan. Viidennessä luvussa olen valinnut kolme Gemayelin puhetta, joita analysoin Chaim Perelmanin teorioiden avulla. Pyrin saamaan selville sen, minkälaista Gemayelin argumentaatio on ja mielenkiintoni kohteena ovat erityisesti se, miten hän käyttää nationalismia argumentaatioissaan.

Kuudennessä luvussa taas tutkin Andersonin ja Hobsbawmin teorioiden avulla sitä, minkälaisia tunnuspiirteitä Gemayelin nationalismilla on. Analysoin kahta hänen puhettaan ja pyrin löytämään puheesta kohtia, jotka vastaavat kahden edellä mainitun tutkijan käsityksiä ja analysoimaan näitä. Tutkin tässä kohdassa myös sitä, kuinka paljon Gemayelin puheissa ilmenneessä nationalismissa on samankaltaisuuksia perinteisen libanonilaisen nationalismin kanssa. Viimeisessä eli seitsemännessä luvussa pyrin näiden analyysien pohjalta vastaamaan tutkimuskysymykseeni eli siihen, minkälaista Gemayelin nationalismi on ja miten se tulee hänen esille hänen retoriikassaan ja tätä kautta saamaan käsityksen Gemayelin maailmankuvasta ja identiteetistä.

2 Perelman ja Retoriikan valtakunta

Yhtenä metodeistani tässä työssä toimii retoriikka-analyysi, jonka pohjaan Chaïm Perelmanin kirjaan Retoriikan valtakunta (1996). Perelman sopii tähän tarkoitukseen mielestäni todella hyvin, sillä yksi hänen päätavoitteistaan oli esittää kattava teoria tekstin tai puheen ja sen analyysin arvioimiseksi. Hän kiinnitti myös paljon huomiota yleisön koostumukseen sekä argumentaation rakenteeseen. Perelman oli koulutukseltaan oikeustieteilijä ja tämän huomaa hyvin hänen tekstiensä aihevalinnoista. Yksi hänen käsittelemistään pääongelmista oli kysymys siitä, onko arvopäätelmiä mahdollisuus analysoida järkipäätelmiksi (Summa 1996, 62-73). Nämä aspektit ovat mielestäni hyvin relevantteja sotaan sekä nationalismiin liittyviä tekstejä analysoitaessa.

2.1 Puhuja, yleisö ja argumentaation lähtökohdat

Perelmanin mukaan jo Aristoteles erotti retoriikkaa koskevassa teoksessaan kaksi päättelyn lajia; analyyttisen ja dialektisen. Dialektisessä päättelyssä haetaan Perelmanin mukaan yleisesti tunnustetun nojalla hyväksyntää kiistanalaisille väitteille eli pyritään suostuttelemaan ja vakuuttamaan kuulija. Hyväksyntää haetaan argumenteilla. Perelmanin mukaan argumentaation esittäjä eli puhuja pyrkii luomaan itsensä ja kuulijoiden välille jonkinlaisen henkisen yhteyden, sillä puhuja esittää väitteensä yleisölle. Yleisön käsite on tässä tapauksessa hyvin laaja, eikä se välttämättä koske pelkästään paikalla olevia henkilöitä (Perelman 1996, 7-15).

Argumentaatio edellyttää suostuttelevan luonteensa vuoksi myös tietynlaista yhteisymmärrystä näiden kahden toimijan välille, joten puhuja suunnittelee puheensa kuulijakunnan mukaan. Argumentaatio tavoittelee usein älyllisen hyväksynnän lisäksi myös toiminta-alttiuden luomista, sillä puhujalla on suurimmassa osassa tapauksista tavoite saada kuulijat tekemään joitakin tiettyjä asioita (Perelman 1996, 16-21). Kun argumentaatio osoitetaan esimerkiksi yleisölle, joka sitoumuksensa vuoksi hyväksyy puhujan väitteet (esim. sotilaat), on puhujalla oikeus luottaa heidän kannatukseensa (Perelman 1996, 39).

Perelmanin mukaan argumentaation esittäjän on esityksessään otettava huomioon argumentaation lähtökohdat. Tällä hän tarkoittaa sitä, että puhujan on sovitettava esitys kuulijakuntansa mukaan. Kuulijakunnan koko saattaa vaihdella hyvin huomattavasti. Joskus

puhe pidetään vain muutamalle ihmiselle, joskus taas isommalle joukolla. Tämä edellyttää puhujalta muuntuvaisuutta (Perelman 1977, 155). Puhujan on siis käytettävä premissejä eli oletuksia, joilla on kuulijakunnan hyväksyntä ja saatava se koskemaan myös johtopäätöksiä. Puhujan on myös syytä erotella todellisuutta (esim. totuudet) ja suotavuutta (esim. hierarkiat) koskevan premissit toisistaan. (Perelman 1996, 28-31).

Yleispätevien arvojen tunnistaminen on erittäin tärkeää argumentaatioissa. Puhujan on mahdollista nojata näihin arvoihin ilman pelkoa negatiivisista reaktioista yleisön taholta. Näitä arvoja ovat esimerkiksi hyvyys ja oikeus. On kuitenkin tärkeää erotella konkreettiset ja abstraktit yleispätevät arvot toisistaan. Konkreettiset arvot liittyvät esimerkiksi johonkin olioon ainutkertaiseksi ymmärrettynä ja näitä ovat esimerkiksi isänmaa ja kirkko, kun taas abstrakteista arvoista voidaan antaa esimerkkinä kauneus ja oikeus. (Perelman 1996, 34-38). Perelman esittää teoksessaan joukon argumentaatiotekniikoita, joita aion seuraavaksi esitellä.

Argumentit esitetään Perelmanin mukaan yleensä joko sidosmuotoisina tai erottelumutoisina. Sidosmuotoisuudella tarkoitetaan sitä, kun premissejä koskeva hyväksyntä pyritään koskemaan myös johtopäätöksiä. Erottelumuotoisuudella taas tarkoitetaan sitä, että pyritään saamaan erilleen perinteisesti yhteen sidottuja tekijöitä. Näin voidaan tehdä esimerkiksi luomalla vastakohta- ja luokituspareja. Perelman esittelee meille kolme erilaista sidostyyppiä: kvasiloogiset argumentit, todellisuuden rakenteeseen perustuvat argumentit ja todellisuutta luovat argumentit (Perelman 1996, 56-61).

2.2 Kvasiloogiset argumentit

Kvasiloogiset argumentit rinnastetaan yleensä loogiseen ja matemaattiseen ajatteluun, mutta ne eroavat muodollisesta päättelystä siten, että ne hyväksyäkseen täytyisi hyväksyä tiettyjä ei-muodollisia väitteitä (Perelman 1996, 59). Argumentit siis saattavat näyttää loogisilta, mutta huolellisempi tarkastelu paljastaa niiden epäjohdonmukaisuuden. Perelman mainitsee useita lajeja tällaisista päättelyketjuista. Esimerkkeinä voidaan esittää yhteensopimattomuus, jossa kuulija joutuu ristiriitatapauksessa luopumaan jostakin pätevistä säännöstä pystyäkseen hyväksymään puhujan argumentin (Perelman 1996, 59). Myös vertailu voi Perelmanin mukaan toimia kvasiloogisena argumenttina silloin, kun se ei johda todelliseen paino- ja mittausjärjestelmiä hyödyntävään punnitsemiseen ja mittaukseen. Tällaisessa

argumentaatiossa vertailukohde harvoin määritellään vakuuttavasti, ja tavoitteena onkin usein vaikutuksen tekeminen (Perelman 1996, 87-88).

Samuuteen pyrkivässä kvasiargumentaatiossa kaksi eri tekijää pyritään yhdistämään toisiinsa täysin tai osittain näiden todellisuudessa kuitenkin olematta toisiinsa samaistettavissa. Tässä argumentaatiokeinoissa määritelmä ja määrittelijä siis samaistetaan toisiinsa (Perelman 1996 70-71). Historian saatosta esimerkiksi tällaisista samaistamisista voidaan ottaa vaikkapa uskonnollisuuden ja oikeudenmukaisuuden samaistaminen. Tautologiassa puolestaan analysoitavan lausuman sisältö esitetään uusien termein mitään uutta informaatiota siihen lisäämättä. Perelman kuitenkin erottaa tautologiasta näennäisen tautologian, joka esimerkiksi ilmaus "pojat ovat poikia" on. Näennäisessä tautologiassa pyritään hänen mukaansa tuomaan joku ero samoiksi väitettyjen tekijöiden välille (Perelman 1996, 74)

Vastavuoroisuuden periaattessa kaksi erilaista oliota esiintyvät argumentoijan puheessa täysin identtisinä (Perelman 1996, 75). Tällaiseen logiikkaan perustuvassa argumentoinnissa termit a ja b, joiden suhteen R on edeltäjä ja seuraus, voidaan vaihtaa ongelmitta keskenään, jos suhde on symmetrinen (Perelman 1996, 78). Tähän liittyy läheisesti myös oikeudenmukaisuusperiaate, jonka mukaan "samaan oleelliseen luokkaan kuuluvia olentoja tulee kohdella samalla tavalla" (Perelman 1996, 76). Vastavuoroisuuden periaatetta sovellettaessa koettavista ongelmista voi olla esimerkiksi tilanne, jossa kerjäläinen ihmettelee sitä, kuinka kerjääminen on pahe, mutta hyväntekeväisyys kuitenkin hyve (Perelman 1996, 79).

2.3 Todellisuuden rakenteeseen nojaavat argumentit

Todellisuuden rakenteen nojaavissa argumenteissa todellisuuden tekijät on liitetty toisiinsa tunnustetuilla siteillä ja näistä lähtökohdista lähdetään rakentamaan argumentaatiota.

Tavallisesti tämän tyyppisessä argumentoinnissa vedotaan peräkkäisyys- ja rinnakkaisuussuhteisiin, kuten syy- seuraus-pariin (Perelman 1996, 93). Tällaisessa argumentoinnissa todellisuuden rakenteesta vallitsee kuulijoiden keskuudessa laaja yksimielisyys ja puhuja voi nojata argumentaatioonsa tähän (Perelman 1996, 60).

Todellisuuden rakennetta luovissa argumenteissa jostain tilanteesta pyritään puolestaan luomaan erilaisia malleja ja säännönmukaisuuksia, joihin myöhemmin pystytään nojaamaan. Tällaisia argumentteja ovat muun muassa esimerkit ja kuvailut (Perelman 1996, 60-61).

Perelman kertoo, että argumentoitaessa esimerkin mukaan oletetaan tiettyjä säännönmukaisuuksia, joiden konkretisointeina esimerkit toimivat. Hänen mukaansa esimerkin avulla tapahtuvassa argumentoinnissa esitettyä tapausta kieltäydytään pitämästä ainutkertaisena ja tämä yritetään todistaa esimerkin avulla (Perelman 1996, 120-121). Kertomus henkilöstä, joka älykkyytensä sekä ahkeruutensa ansiosta menestyy elämässään, voitaisiin nähdä esimerkin kautta tapahtuvana argumentaationa, jonka tarkoituksena on saada ihmiset uskomaan kovan työn kannattavuuteen.

Havainnollistamista puolestaan käytetään Perelmanin mukaan silloin kun tietty sääntö on jo hyväksytty. Havainnollistaminen luo tällöin lisää uskottavuutta säännölle (Perelman 1996, 122-123). Halutessaan havainnollistaa demokratian välttämättömyyttä henkilö voi esimerkiksi kertoa tarinan valtiosta, jossa yksinvaltiainen piti kansalaisiaan kauheissa oloissa. Perelmanin mukaan havainnollistuksen ei aina tarvitse perustua faktaan vaan se voi olla myös fiktiivinen (Perelman 1996, 124).

Myös mallia ja vastamallia voidaan käyttää argumentaation välineenä. Perelmanin mukaan jäljittelemme mielellämme niitä, joilla on auktoriteettia tai yhteiskunnallista arvostusta tehtäviensä tai asemansa ansiosta (Perelman 1996, 125). Esimerkiksi hyvä hallitsija tai ihannoitu urheilija saattaa toimia mallina alaisilleen tai faneilleen. Vastamalli taas toimii täsmälleen päinvastoin kuin malli. Esimerkiksi kun näemme alkoholistin, haluamme suurella todennäköisyydellä tehdä asiat aivan toisin kuten hän, jotteemme joutuisi samaan tilanteeseen jossa hän on.

Analogia on Perelmanin mukaan argumentaation teoreetikolla kommunikaation ja ei-muodollisen päättelyn ominaisuus, joka joskus voidaan esittää myös matemaattisena kaavana esimerkiksi seuraavalla tavalla: *a:n suhde b:hen muistuttaa c:n suhdetta d:hen* (Perelman 1996, 129). Esimerkiksi silloin, kun elämää, jossa tapahtuu paljon negatiivisia asioita, verrataan myrskyssä heittelehtivään laivaan, on kyseessä analogia.

2.4 Argumenttien määrä, paino ja järjestys

Perelman käsittelee teoksessaan myös argumenttien määrää ja painoa sekä niiden järjestystä esityksessä. Hänen mukaansa argumenttien määrä ei saa olla liian suuri, sillä se saattaa

karkottaa kuulijoita. Argumenttien runsaus voi myös merkitä sitä, ettei puhuja tunne yleisöään kunnolla ja yrittää saada suosiota argumenttien tulvalla. Argumentteja valitessaan puhujan täytyy tehdä valintoja rajallisen ajan vuoksi. Hänen on syytä valita yleisöön kaikkein parhaimmin vaikuttavat argumentit ja tämä edellyttää sen tuntemista. Perelman myös sanoo, että argumenttien painoa on mahdollista lisätä tai vähentää liittämällä ne puhujan henkilön tarjoamaan viitekehykseen (1996, 156-158).

Perelmanin mukaan argumenttien painoa lisää huomattavasti se, että ne kaikki vievät samaan johtopäätökseen (1996, 159). Argumenttien järjestyksestä hän mainitsee sen, että paras taktiikka on sijoittaa painavin argumentti esityksen lähelle esityksen keskikohtaa, jottei yleisön mielenkiinto hiipuisi tai se kyllästyisi. Perelman myös sanoo, että argumenttien paino vaihtelee sen mukaan, ovatko siinä esitetyt tosiseikat tunnettuja vai tuntemattomia ja argumentti tulisikin esittää silloin, kun sen vaikutus on voimakkaimmillaan (1996, 164-169).

3 Nationalismi

3.1 Nationalismin alkuperä

Historioitsija ja politiikan tutkija Eric Hobsbawm käsittelee nationalismin syntyä sekä sen kehitystä nykytilaan teoksissaan *Nationalismi* (1994) sekä *Invention of Tradition* (1992). Hänen mukaansa kansakunnalle on yritetty vuosien mittaan muodostaa useita objektiivisia kriteereitä siinä kuitenkaan onnistumatta. Tällaisia ovat olleet muun muassa kieli, etnisuus tai yhtenäinen alue. Hobsbawmin mukaan ongelmana tässä on ollut se, että vain muutamaa tapausta tästä suuresta luokasta on voitu kaikkina aikoina pitää kansakuntina ja useat itsestään selvät kansakunnat eivät täyty kaikkia kriteereitä. Myös monet kriteerit, kuten kieli saattavat olla hyvinkin moniselitteisiä (Hobsbawm 1994, 16-17).

Hobsbawm ei myöskään pidä kansakuntaa minään alkuperäisenä tai muuttumattomana instituutiona, vaan näkee sen olevan sidoksissa tiettyyn historialliseen ajanjaksoon. Nationalismi muuttaa kulttuurit kansakunniksi ja tulee siis näin ollen luonnollisesti ennen niitä (Hobsbawm 1994, 18). Hobsbawmin mukaan kansakuntaa tulee tarkastella sekä ylhäältä että alhaalta päin eli sekä valtaapitävien että alamaisten näkökulmasta, sillä vaikka kansakunnat ovat ylhäältä päin rakennettuja, ei niitä voi ymmärtää analysoimatta asiaa myös tavallisen kansalaisen näkökulmasta (Hobsbawm 1994, 19).

Kansakunnan käsite on Hobsbawmin mukaan hyvin nuori. Aiemmin se oli pääasiassa samaistettu etnisyyteen, mutta 1830-luvun vallankumousten aikakaudesta lähtien käsite on saanut poliittisen aspektin. Tämän aikakauden ajattelun mukaan kansakunta oli kansalaisten rakentama yksi ja jakamaton entiteetti, joka nähtiin heidän poliittisena ilmentymänään. Myös yhtälö kansakunta-valtio-kansa kytki konkreettisen alueen ja kansakunnan erittäin läheisesti toisiinsa (Hobsbawm 1994, 27-28).

Hobsbawm kiinnittää huomionsa myös traditioiden merkitykseen nationalismin synnyssä. Hänen mukaansa traditioiden keksimisessä erityisesti kolme innovaatiota olivat keskeisessä osassa. Näitä olivat perusopetuksen järjestäminen, seremonioiden keksiminen sekä monumenttien rakentaminen (Hobsbawm 1992, 8-9). Vanhojen ja uusien keksittyjen traditioiden erona oli Hobsbawmin mukaan se, että ensiksi mainitut olivat tarkkoja ja vahvasti sitovia, kun taas viimeksi mainitut melko epämääräisiä, kuten esimerkiksi

isänmaallisuuden ja velvollisuuden käsitteet (Hobsbawm 1992, 10). Kaikki keksityt traditiot käyttävät Hobsbawmin mielestä historiaa toimiansa oikeuttajana ja esikuvana ja modernin valtion rakennuspalikat koostuvatkin pitkälti näistä traditioista, kuten esimerkiksi tietyistä melko uusista symboleista sekä tilanteeseen sopivasta diskurssista, kuten esimerkiksi kansallisen historian käsitteestä. (Hobsbawm 1992, 12-14).

Hobsbawmin mukaan on olemassa kolme kriteeriä, joiden avulla kansa oli mahdollista luokitella kansakunnaksi. Ensimmäinen näistä on kansan historiallinen yhteys olemassa olevaan valtioon. Esimerkkeinä tästä hän antaa Espanjan ja Englannin, joiden kansakuntakansan olemassaolosta ei ole tarvinnut käydä minkäänlaista kiistelyä. Toinen kriteeri on vanhan kulttuurieliitin olemassaolo. Tällä kulttuurieliitillä oli käytössään kirjoitettu kansallinen kirjallisuuden ja hallinnon kieli. Kolmantena tunnusmerkkinä voidaan Hobsbawmin mukaan valitettavasti pitää kykyä valloittaa uusia alueita. (Hobsbawm 1994, 48-49).

Puhuessaan nationalismista Hobsbawm ottaa esille protonationalismin käsitteen, jolla hän tarkoittaa jo olemassa olevia yhteenkuuluvuuden tunteita aiheuttavia siteitä, jotka sopivat valtioihin ja kansakuntiin ja joita valtiota ja liikkeitä kykenevät panemaan liikkeelle tavoitellessaan virallista nationalismia. Hobsbawm jakaa nämä kahteen luokkaan, joista ensimmäinen on supralokaalit samaistumisen muodot, jotka ulottuvat ihmisten välitöntä elinpiiriä laajempaan maailmaan. Toinen taas on suuremmin valtioihin ja instituutioihin liittyvien ryhmien ylläpitämät sanastot ja siteet (Hobsbawm 1994, 56-57).

Hobsbawm mainitsee protokansallisia tekijöitä luetellessaan etnisyyden sekä uskonnon tiettyjen symbolien, kuten ikonien kautta, mutta tärkeimpänä tällaisena tekijänä hän pitää tietoisuutta kuulumisesta olemassa olevaan tai jo edesmenneeseen poliittiseen kokonaisuuteen, ja vahvin protokansallinen side onkin hänen mukaansa kuuluminen historialliseen valtioon (Hobsbawm 1884, 84-85). Hobsbawmin mukaan protonationalismi esiintyessään teki valtioiden tehtävän helpommaksi ja tässä vaadittiin ainoastaan protokansallisen yhteisön olemassa olevia tunteita, jotka olivat mahdollisia modernin asian tai valtion hyväksi (Hobsbawm 1994, 89).

Kehittyessään nationalismi toi Hobsbawmin mukaan esille uusia kansakunnan ja kansalaisuuden ongelmia. Viralliseen valtionalismiin siirtyminen nosti kysymyksiä siitä,

kuinka parhaiten saattaa voimaan hallitusmuoto, jossa jokainen asukas oli sidoksissa valtion hallitukseen sekä huolen siitä, kuinka kansalaiset saataisiin lojaaliksi sekä samaistumaan valtioon ja hallintojärjestelmään. Tähän oli osittain syynä se, että modernit valtiot olivat hyvin riippuvaisia tavallisten kansalaisten osallistumisesta sen toimintaan (Hobsbawm 1994, 92-95).

Kansaksi muuttuminen teki Hobsbawmin mukaan kansalaisista tietynlaisen kuvitellun yhteisön, jonka jäsenet huomasivat löytävänsä esimerkiksi yhteisiä paikkoja, käytäntöjä ja symboleja ja valtion tavoitteena oli vahvistaa patriotismia näiden symbolien avulla (Hobsbawm 1994, 103). Kuitenkin samaistuminen yhteen kansallisuuteen vieraannutti toiset, jotka kieltäytyivät sopeutumasta tai sulautumasta yhteen kansakuntaan. Samaistuminen loi myös vastanationalismia ja kaikella nationalismilla, joka ei ollut sitoutunut valtioon, oli taipumusta politisoitua (Hobsbawm 1994, 106-109). Esimerkiksi kielen ja kansallisuuden rinnastaminen toi mukanaan monia tällaisia ongelmia (Hobsbawm 1994, 113).

Hobsbawm sanoo, että tiedämme vielä tällä hetkellä melko vähän siitä, mitä kansallinen tietoisuus merkitsee tietyille kansalaisuuksille. Hänen puhuessaan tämän tietoisuuden kehityksestä ennen ensimmäistä maailmansotaa Hobsbawm tulee johtopäätökseen, että kansallisen tietoisuuden omaksumista on mahdoton erotella poliittisen ja yhteiskunnallisen tietoisuuden omaksumisen prosessista. Hobsbawm kuitenkin huomioi, että Ensimmäisen maailmansodan jälkeen myös aiemmin alistettujen kansalaisuuksien ala- ja keskiluokalla oli mahdollisuus muodostaa eliitti uusissa pikkuvaltioissa (Hobsbawm 1994, 142-144).

Hobsbawmin mukaan alueelliset yksiköt, kuten Libanon, joille kansalliset liikkeet tavoittelivat itsenäisyyttä, olivat yleensä imperialistisen isännän luomia, sillä siirtomaavallan jättämä perusta oli usein ainoa maata yhdistävä asia. Valloituksen ja hallinnon yhdistyminen alkoi pikkuhiljaa luoda yhtenäisyyttä sekä kansan, joka piti itseään kansakuntana. Ne eivät olleet yleisesti ottaen kuin muutaman kymmenen vuotta vanhoja ja rakentuivat enimmäkseen uskonnollis-kulttuurisille siteille. Esimerkiksi pan-arabismi ei ollut nationalistinen, vaan kulttuurillinen liike (Hobsbawm 1994, 151-152).

Kaikki imperialismiin vastaiset liikkeet pystytään Hobsbawmin mukaan luokittelemaan kolmeen ryhmään, joista yksi on arabimaailmassa esiintynyt sotaisten heimojen luonnostaan kiihkeille asenteille rakentuneet liikkeet, jolle virkamiehet sekä intellektuellit antoivat eniten

ymmärrystä, sillä nämä olivat yleensä epäpoliittisia ja niitä saatettiin käyttää hyväksi esimerkiksi armeijassa (Hobsbawm 1994, 166).

Erityisesti entisiin siirtomaihin syntyi uusia valtioita, jotka koostuivat toisistaan esimerkiksi poliittiselta rakenteeltaan ja kulttuuriltaan eroavista alueista. Hobsbawmin mukaan tämä synnytti kysymyksen siitä, kuinka ihmiset sopeutuisivat tässä uudessa etnisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa. Esimerkiksi samaa kulttuuria edustavat ihmiset kerääntyivätkin näissä valtioissa luonnostaan yhteen (Hobsbawm 1994, 170). Etniset ryhmät ovat tällaisissa valtioissa hyvin organisoituneina esimerkiksi poliittisten puolueiden ansiosta, jotka toimivat lähinnä ryhmien intressien ajajina pyrkien saamaan näille hyvän aseman esimerkiksi virkakoneistossa (Hobsbawm 1994, 171-172).

Etnisten yhteisöjen väliset suhteet olivat usein tasapainossa ja yhteiskunnallisesta työnjaosta oli eri ryhmien välillä sovittu. Häiriö ryhmien voimasuhteissa saattoikin aiheuttaa ongelmia tälle tasapainolle ja kolonialismista vapautumisen jälkeinen nationalismi heijastaa usein näitä epävakaita ryhmäsuhteita jotka perustuvat poliittisen vallan tasapainoon (Hobsbawm 1994, 175).

Hobsbawm sanoo, että massiivinen väestön liikkuvuus voimistaa eksyneisyyden tunnetta ja samaan suuntaan vaikuttavat myös paikallisen nationalismiin liittyvät taloudelliset muutokset. Kaupungistuneissa yhteiskunnissa ihmiset kohtaavat vääjäämättä ”vieraita”, joista saattaa tulla muukalaisuudessaan vihollisia (Hobsbawm 1994, 189-190). Yhteiskunnan hajoamiseen vastauksena tuleva ahdistus ja päämäärättömyys ilmaistaan haluna kuulua johonkin ja siten identiteettipolitiikkana, joka luo illusion nationalismista nousevana voimana (Hobsbawm 1994, 194).

Nykyajan kieleen ja etnisyyteen perustuvia pikkuvaltioita ajavat ovat Hobsbawmin (1994, 202-203) mukaan ottaneet tavoitteekseen valtion, mikä ei perustu suvaitsevaisuuteen ja avoimuuteen, vaan pyrkimykseen luoda kokonaisuus, jonka ihmisiä yhdistää kielellinen ja entinen samankaltaisuus. Tällaiset valtiot ajavat hänen mukaansa uhatut vähemmistöt separatismiin ja autonomian hakemiseen.

3.2 Kuvitellut yhteisöt

Myös Benedict Anderson avaa kirjassaan *Kuvitellut yhteisöt* (2007) sitä, miten yhteisöt syntyvät ja minkälaiset elementit saavat niissä olevat ihmiset tuntemaan yhteenkuuluvuuden tunnetta ja pysymään yhdessä. Anderson vertailee nationalismiin ilmenemismuotoja eri puolilla maailmaa ja pyrkii etsimään yhteneväisyyksiä näiden välillä. Hänen pääideansa on se, että yhteisöt ovat kuviteltuja eli ne elävät vain niihin kuuluvien ihmisten mielissä. Nationalismin kulttuuriset juuret ovat tärkeässä osassa hänen yrittäessään selvittää siihen liittyviä elementtejä.

Anderson argumentoi, että yhteisöt ovat kuviteltuja, sillä pienimpienkään kansakuntien jäsenten ei ole koskaan mahdollista tavata toisiaan ja tutustua, vaan he tuntevat yhteenkuuluvuutta ja heidän jakamansa yhteisö elää ainoastaan mentaalitasolla (Anderson 2007, 39). Vaikka yhteisöt ovat Andersonin mukaan kuviteltuja, ovat ne kuitenkin myös rajattuja eli on olemassa myös muita kansakuntia. Kukaan ihminen ei haaveile maailmasta, jossa on ainoastaan hänen oman kansakuntansa jäseniä, vaan kansakunnan rajat tunnustetaan (Anderson 2007, 40). Kansakunta käsitetään Andersonin mukaan erittäin syväksi läpileikkaavaksi todellisuudeksi jonka puolesta sen kuvitellusta luonteesta huolimatta ihmiset ovat valmiita kuolemaan (Anderson 2007, 41).

Andersonin mukaan nationalismiin roolin suuretessa 1700-luvun Euroopassa uskonnollinen ajattelu heikkeni selvästi. Omalta osaltaan nationalistisen ajattelun voi katsoa korvanneen uskonnolliset näkökannat kansakunnan noustessa myyttiseksi ja ikimuistoisesta menneisyydestä kumpuavaksi järjestelmiksi, jotka olivat aina olleet olemassa ja liikkuivat ennalta näkemättömään tulevaisuuteen (Anderson 2007, 46-47). Syynä uskonnon roolin pienenemiseen ja nationalismiin merkityksen kasvuun olivat Andersonin mukaan muun muassa pyhien kielten kuten latinan merkityksen heikkeneminen kansallisten kielten vahvistuessa, sekä maailmankuvan laajeneminen löytöretkien myötä (Anderson 2007, 51-53).

Myös aika esiintyy Andersonin mukaan nationalismissa uskonnon kanssa suhteellisena käsitteenä. Esimerkiksi Jeesus-lasta katsomaan menevä paimen saa uudemmassa keskiaikaisessa lasimaalauksessa burgundilaisen talonpojan piirteet. Menneisyyttä ei nähty syiden ja seurausten ketjuna ja erillisenä nykyhetkestä, vaan nämä kaksi sekoitettiin

messiaaniseksi ajaksi, menneisyyden ja tulevaisuuden samanaikaisuudeksi välittömässä nykyhetkessä (Anderson 2007, 59-61).

Anderson korostaa myös joukkoseremonian roolia kuvitellun yhteisön synnyttäjänä, sillä juuri tällaisessa tilanteessa miljoonat toisilleen tuntemattomat ihmiset suorittivat päivittäin samaan aikaan samoja seremonioita. Tästä johtaen Anderson myös kertoo, kuinka esimerkiksi sanomalehden lukija huomaa, kuinka hänen lukemansa lehden täsmällisiä kopioita näkyy kaikkialla ja näin ollen fiktio suodattuu hiljalleen todellisuuteen ja luo tietynlaista luottamusta anonyymiin yhteisöllisyyteen (Anderson 2007, 74).

Hyvin tärkeänä kansallisen tietoisuuden synnylle Anderson pitää kirjapainokapitalismin syntyä. Latinan aseman heikkeneminen, uskonpuhdistus ja kansankielten kehittyminen yhdessä kapitalismin ja kirjapainotaidon kehittymisen loivat vuorovaikutuksessa pohjan tälle kansalliselle tietoisuudelle (Anderson 2007, 83). Kirjapainokielet loivat Andersonin mukaan kansallisten tietoisuuksien perustan synnyttämällä latinasta erillisen keskustelukentän. Tässä prosessissa ihmiset tulivat tietoisiksi lukuisista muista ihmisistä, jotka kuuluivat heidän tiettyyn kielikuntaansa ja samalla ymmärsivät, että myös tämän kielikunnan ulkopuolella oli ihmisiä, jotka eivät kuuluneet heihin. Nämä toisiinsa kytketyt kanssalukijat ja puhujat muodostivat kuvitellun yhteisön. Kirjapainokapitalismi myös loi kielelle pysyvyyttä, rakensi kuvaa kansakunnan muinaisuudesta sekä tuotti uusia vallan kieliä (Anderson 2007, 84-85).

Andersonin mukaan Euroopan nationalismin puhkeamisessa tyypillistä oli, että kansallisilla kirjapainokielillä kaikilla oli keskeinen ideologinen ja poliittinen merkitys ja nämä nationalismit pyrkivät ottamaan mallia kaukaisista ja myöhemmin läheisimmistäkin esikuvistaan. (Anderson 2007, 111). Amerikan vallankumouksista saatiin monia kuvitteellisia todellisuuksia, kuten kansalaisyhteiskunnat, kansanvalta ja lippu (Anderson 2007, 128) Kansakunnasta tuli näin keksintö, jota oli mahdotonta patentoida ja sen käsitettä pyrkivät ”piratisoimaan” hyvin erilaiset tahot. Andersonin (2007,115) mukaan tärkeässä asemassa oli oivallus, että kielet olivat ihailun ja tutkimisen arvoisia ja ne eivät kuuluneet jumalalle, vaan olivat maallisia. Kielen omistajat ja sen tutkijat ja ihailijat olivat niiden syntyperäisiä puhujia ja lukijoita. Andersonin mukaan nationalismi oli erityisesti Euroopassa hyvin eksklusiivista; jos kansalaiset ansaitsivat kansallisvaltion, se tarkoitti kaikkia tiettyä kieltä puhuvia heidän varallisuudestaan tai yhteiskunnallisesta taustastaan riippumatta (Anderson 2007, 129).

Virallinen nationalismi syntyi Andersonin (2007, 133-136) mukaan eurooppalaisten hallitsijasukujen suorittamissa kansalaiseksi tekemisen operaatioissa, joka käsitti kaikki tietyt tunnusmerkit (tärkeimpänä kieli) täyttävät massat. Nämä nationalismit kehittyivät kansan kaikkiin kerroksiin vedonneiden kansallisten liikkeiden jälkeen sekä olivat reaktioita niihin. Viralliset nationalismit olivat Andersonin mukaan kuitenkin mahdottomia ennen kuin kansojen syvissä riveissä kehittyneet ja niiden hyväksymät kielinationalismit olivat kehittyneet. Anderson kertoo, että nämä viralliset nationalismit ovat mahdollista nähdä taantumuksellisen politiikan keinoina ja keinona peitellä kansakunnan ja dynastisen valtakunnan välistä yhteensopimattomuutta. Huolimatta siitä, että valtiossa kaikki tunnustettiin esimerkiksi unkarilaisiksi, eivät he kuitenkaan olleet tasa-arvoisessa asemassa. Vaikka slovakit unkarilaistettiin, ei tällaisesta unkarilaistetusta slovakista koskaan voinut tulla Unkarin hallitsijaa (Anderson 2007, 161-164).

Käsitellessään nationalismin syntyä eurooppalaisten siirtomaissa 1800-luvun lopussa ja 1900-luvulla Anderson toteaa, että emämaan instituutioiden kanssa läheisessä vuorovaikutuksessa ollut älymystö toimi tämän prosessin etujoukkona. Yhteenvetona siirtomaiden nationalismista Anderson mainitsee, että se syntyi alun perin reaktiona kapitalismin mahdollistamalle imperialismille. Imperiumit olivat Andersonin mukaan liian suuria ja laajoja pienten kansallisten joukkojen hallittavaksi ja siirtomaissa toimivat vahvaa ja tiukasti keskitettyä nationalismia edistävä koululaitokset sekä työntekijöitä tarvitsevat liikeyritykset edesauttoivat nationalismin syntyä siirtomaissa. Tämän nationalismin tärkeimpinä levittäjinä toimivat juuri kaksikielinen älymystö, joka oli päässyt ehkä kahden aiemmin mainitun instituution avulla tietoiseksi aiemmista nationalismin malleista, kuten virallisesta nationalismista, eurooppalaisesta kansan kannattamasta nationalismista sekä Amerikoissa syntyneestä tasavaltalaisuuden aatteesta (Anderson 2007, 192-200).

Andersonin mukaan on hämmästyttävää, kuinka pienessä osassa vihan elementit ovat kansallistunteen ilmaisussa, vaikka tietyissä tapauksissa, esimerkiksi kolonisoiduilla kansoilla, nämä tuntemukset olisivat täysin luonnollisia. Pääosin kansallistunnetta kuvataan erittäin positiivisin termein ja tämän poliittisen rakkauden luonteen voi hahmottaa esimerkiksi siitä, kuinka erilaiset kielet kuvaavat tätä kohdetta esimerkiksi sukulaisuustermein (isänmaa) tai kotina (kotimaa) ja nämä kummatkin viestivät sitä, että tähän kohteeseen ollaan luonnollisessa ja puhtaassa suhteessa. Tämä luonnollinen suhde johtaa myös ajatukseen äärimmäisestä uhrautumisesta eli maansa puolesta kuolemista, joka

huolimatta siitä, ettei yksilö sitä useinkaan voi valita, edellyttää moraalista suuruutta (Anderson 2007, 202-204).

Anderson sanoo, että kielet mielletään usein ikiaikaisiksi ja näin ne näyttävät olevan syvempään juurtuneita kuin mikään muu nyky-yhteiskunnassa. (Anderson 2007, 205). Kansakunnat miellettiin hänen mukaan jo alusta alkaen kielen, ei syntyperän kautta ja näin ollen oli mahdollista tulla kutsutuksi kuviteltujen yhteisöjen jäseneksi ja nämä yhteisöt näyttäytyvät samaan aikaan sekä avoimina että suljettuina kokonaisuuksina (Anderson 2007, 206-207).

Kieltä ja rasismia käsitellessään Anderson kiinnittää huomiota haukkumanimiin. Hänen mukaansa rasismia ei voi suoraan johtaa nationalismista ja erilaiset solvaukset, kuten esimerkiksi ”vinosilmä” häivyttävät kansallisuuden määrittelemällä vastustajan pelkän biologisen ominaisuuden perusteella. Anderson sanoo, että nationalismissa ajatellaan historiallisten kohtaloiden ehdoilla, kun taas rasismissa elää vahvana käsite ikuisesta saastumisesta ja rasismi elää lähinnä kansallisen valtion rajojen sisällä (Anderson 2007, 210-212). Kolonialistinen rasismi taas pyrki yhdistämään dynastisen oikeutuksen kansallisiin yhteisöihin esimerkiksi yleistämällä synnynnäisen tai perityn ylemmyyden periaatteen koskemaan jotain kokonaista merentakaista aluetta (Anderson 2007, 213).

Tehdessään yhteenvetoa nationalismin historiasta Anderson sanoo, että nykyaikainen nationalismi on pitkälti kahden vuosisadan muutosten perillinen. Tärkeä osa virallista nationalismia oli hänen mukaansa alusta alkaen se, että se merkitsi keisarillis-dynastisten etujen säilyttämiseen pyrkivää politiikkaa ja palveli ennen kaikkea valtion etuja. Tässä yhteydessä Anderson huomauttaa myös sen, että vallankumouksen sattuessa uudet valtaapitävät perivät aina jossain määrin valtion kaatuneelta hallitukselta ja alkavat usein käyttäytyä kuten vanhat vallanpitäjät (Anderson 2007, 223-225).

Puhuessaan länsimaiden siirtomaiden (joihin myös Libanonin alue kuului) nationalismista Anderson mainitsee väestönlaskennan tärkeänä identiteettikategorioiden luojana. Nämä kategoriat tuovat ilmi hyvin nopeita ja näennäisesti sattumanvaraisia muutosten sarjoja (Anderson 2007, 230). Tässä tilanteessa siirtomaavalta joutui kuitenkin joissain tapauksissa taipumaan uskonnollisten realiteettien edessä, jotka eivät aina sopineet uusiin identiteettikategorioihin (Anderson 2007, 237).

Samalla tavoin kuin väestönlaskenta, perustuivat myös kartat kokonaisvaltaisiin luokitteluihin. Kartalla ja vallalla oli selvä liitto ja kartat alistivat tietyn tilan samanlaiseen valvontaan kuin väestönlaskenta oli pyrkinyt alistamaan ihmiset (Anderson 2007, 241). Karttojen avulla pystyttiin myös lietsomaan nationalistisia tunteita ja tietyn maastoon piirretyn rajan toisella puolella olevat nähtiin epäilyttävänä toisena (Anderson 2007, 247). Myös museot kiinnittyivät läheisesti nationalismiin, sillä niiden avulla pyrittiin ilmentämään tietyn valtion mahtavaa historiaa sekä luomaan jatkuvuussuhdetta tästä historiasta nykypäivään (Anderson 2007, 252-253).

Puhuessaan kansakuntien elämäkerrasta Anderson kertoo, kuinka unohduksista kehkeytyy tietyissä tilanteissa tarinoita. Unohtaminen luo tarpeen kertomukselle identiteetistä ja tällaiset tarinat luovat tiedon kuulumisesta sekulaariin, sarjalliseen aikaan ja tuovat jatkuvuuden kokemuksen. Kansakunnilla ei kuitenkaan Andersonin mukaan ole selkeästi osoitettavaa syntymäaikaa eikä selkeää loppua, joten niiden elämäkertoja täytyy muokata ”ajan virtaa ylöspäin” kohti myyttistä alkuihmistä. Kansakunnan elämäkerta tarvitsee myös mallikelpoisia itsemurhia, marttyyrikuolemia, murhia ja sotia, joita se suuresta valikoimastaan ottaa. Jotta nämä kuolemat Andersonin mukaan palvelisivat kertomuksen tavoitteita, täytyy ne muistaa kansakunnan omina (Anderson 2007, 279-280).

4. Libanon ja Bachir Gemayel

4.1 Libanonin historia

Asher Kaufman käsittelee teoksessaan *Reviving Phoenicia: In Search of Identity in Lebanon* (2004) libanonilaisen identiteetin muotoutumista sekä Libanonin historiaa aloittaen jo 6000 vuoden takaa. Kaufmanin (2004, 1) mukaan huolimatta siitä, että se on arabivaltio, Libanon on säilyttänyt oman ”foinikialaisen” identiteettinsä ja ollut Välimeren sivilisaatioiden kehtona sekä porttina idän ja lännen välillä. Yleensä Libanonin historian käsitteleminen aloitetaan foinikialaisista ja tämän jälkeen jatketaan persialaisiin, kreikkalaisiin, bysanttilaisiin, arabeihin, ristiretkeläisiin, turkkilaisiin ja ranskalaisiin, jotka kukin vuorollaan miehittivät Libanonin aluetta, kunnes se sai itsenäisyyden (Kaufman 2004, 2).

Foinikialaiset, tai kaanaalaiset, kuten he itseään kutsuivat, olivat nykyisen Libanonin alueelle noin 1200 eKr. asettunutta taitavina purjehtijoina tunnettua kauppiaskansaa, joka melkein tuhannen vuoden ajan kreikkalaisvalloitukseen asti hallitsi itäisen Välimeren tärkeitä kauppareittejä. Foinikialaiset olivat seemiläinen kansa, joka puhui seemiläistä kieltä, joten heidät oli selvästi erotettavissa arabeista. He kirjoittivat samaa kieltä sekä palvoivat samoja jumalia ja heillä oli näin ollen käsitys kuulumisesta ”kansaan”, vaikka he eivät eläneet minkään yhtenäisen poliittisen systeemin alaisuudessa. On myös esitetty teorioita siitä, että foinikialaisilla oli edistävä rooli kreikkalaisen korkeakulttuurin synnyssä (Kaufman 2004, 3-5).

Ibp USAn toimittamassa teoksessa *Lebanon Country Study Volume 1 Strategic Information and Developments* (2012) kerrotaan, kuinka assyrialaiset valloittivat foinikialaiset kaupungit 800-luvulla eKr. ja alistivat nämä hallintaansa. Tämän jälkeen tulivat babylonialaiset, jonka jälkeen valtaa alueella piti Persian valtakunta. Persialaisilta alueen valloitti Makedonian kuningas Aleksanteri Suuri, joka toi alueelle pysyviä helleenisiä vaikutteita, jotka foinikialainen väestö omaksui vaivatta (LCSG 2012, 40-41)

Aleksanterin kuoleman jälkeen makedonialainen seleukidien valtakunta otti Libanonin alueen hallintaansa, kunnes Rooman valtakunta valloitti sen 64 eKr. Rooman vallan aikana Libanonin alue kukoisti sekä taloudellisesti että kulttuurillisesti ja monien kukoistavina

keskuksina toimivien toistensa kanssa menestyksessä kilpailevien kaupunkien kansalaiset saivat Rooman kansalaisuuden. Rooman jakautuessa vuonna 395 Libanonin alue jäi Itä-Rooman eli myöhemmän Bysantin alueelle. Tätä aikaa vaivasivat luonnonmullistusten lisäksi uskonnolliset ristiriidat, kun hiljattain ainoaksi sallituksi uskonnoksi julistettua kristinuskoa yritettiin kirkolliskokousten myötä opillisesti yhtenäistää (LCSG 2012, 42)

Tämä myrskyisä ajanjakso heikensi Bysantin valtakuntaa ja teki sen houkuttelevaksi kohteeksi uusille valloituksille. Islamin hiljattain perustaneen profeetta Muhammedin seuraajat valtasivatkin Libanonin alueen 630-luvulla ja toi islamin sinne. Vähän tämän jälkeen Umayyad-kalifaatti joutui hankaluuksiin kristittyjen maradiittien kanssa, joiden hyökkäykset he väkivalloin lopettivat. Useat maroniitit näkevät polveutuvansa näistä maradiiteista (LCSG 2012, 42)

Seuraavat viisisataa vuotta Libanon oli Umayyadien ja Abbasiidien kalifaattien vallan alla ja tämä jätti selvän jälkensä alueeseen. Usan mukaan Esimerkiksi modernin Libanonin yhteiskunnan muotoutuminen alkoi tänä aikana, kun alueesta tuli turvapaikka erilaisille etnisille ja uskonnollisille ryhmille ja näiden suuri määrä johti järjestelmään, jossa eri uskonnolliset ryhmät ovat läsnä hallituksessa suhteessa heidän määräänsä. Myös nykyisten maroniittien esi-isät asettuivat asumaan lähiseuduilta Pyhän John Maronin johdolla Pohjois-Libanonin vuoristoon välttääkseen ristiriidat muiden kristittyjen lahkosten, kuten kreikkalaiskatolisten melkiittejen kanssa. Tämä aika oli verrattain kukoistavaa Libanonille ja sekä kristittyjä että juutalaisia kohdeltiin suvaitsevaisesti. He eivät joutuneet sotilaspalvelukseen, mutta määrättiin kuitenkin maksamaan erikoisveroa (LCSG 2012, 42-43).

Libanonin alue tuli eurooppalaisten suorittamien ristiretkien kohteeksi 1000-luvun alussa, jotka Jerusalemin valtaamisen jälkeen käänsivät huomionsa Libanonin rannikkoon. Noin kahdensadan vuoden aikana ristiretkeläiset muodostivat ystävällisiä suhteita erityisesti maroniitteihin, jotka otettiin katolisen kirkon yhteyteen ja omaksuivat monia länsimaalaisia vaikutteita, esimerkiksi ranskan kielen. Ristiretkiajan jälkeen valtaan tulivat orjista polveutuvat islamilaiset mamelukit, joiden valta päättyi 1500-luvun alussa turkkilaisten ottomaanien saapuessa alueelle.

Kamal S. Salibi kertoo kirjassaan *The Modern History of Lebanon* (1965), kuinka ottomaanit tullessaan jakoivat Libanonin eteläiseen ja pohjoiseen osaan. He kuitenkin näkivät Libanonin yhtenä kokonaisuutena ensimmäisenä valloittajista (Salibi 1965, 11-13). Ottomaanit antoivat Libanonin itsehallinnon druusien uskontokuntaan kuuluvalla emiirille, joka puolestaan hallitsi kahden merkittävän druusiperheen, Maanien ja Shihabien kautta. Nämä kaksi perhettä pitivät ottomaanien alaisuudessa valtaa 1800-luvun puoleenväliin saakka. Ensimmäinen druusiemiiri Fakhr Al-Din pyrki itsenäistämään Libanonin ja tukeutui tässä länsivaltoihin, mutta ottomaanit kukistivat kapinan väkivaltaisesti (LCSG 2012, 44-45).

1830-luvun alussa Shihabin perheeseen kuuluva Bashir II nousi kapinaan ottomaaneja vastaan Egyptin perustajan Muhammad Alin johdolla. Maroniitit ja druusit vastustivat kuitenkin Bashiria jyrkkää hallintoa ja tämä ajettiin maanpakoon Egyptiä vastustavien länsivaltojen avustuksella. 1840-luvulla syntyneet konfliktit druusien ja maroniittien välillä johtivat siihen, että Libanon-vuori jaettiin hallinnollisesti maroniittien ja druusien alueisiin. Jakaminen ei kuitenkaan helpottanut tilannetta, vaan länsivaltojen tukiessa eri osapuolia se vain pahensi ristiriitoja ja ottomaanien uusi hallintojärjestelmä johti siihen, että maroniitit nousivat kapinaan vuonna 1858. Ristiriidat kulminoituivat druusien suorittamaan 10000 maroniitin joukkomurhaan vuonna 1860. Tällaisten tapahtumien ehkäisemiseksi Libanon-vuoresta tuli muusta Libanonista erillinen hallinnollinen yksikkö, jota hallitsi kristitty kuvernööri (LCSG 2012, 46-47).

Ottomaanien hävitessä Ensimmäisen maailmansodan heidän valtansa Libanonissa loppui ja voittajavallat tekivät alueesta Ranskan mandaatin. Libanon sai oman perustuslain ja hallituksen sekä presidentin, jonka tuli olla maroniitti. Tietyille lahkolle varatut paikat aiheuttivatkin kiistoja presidenttiä valitessa. Lopullinen päätösvalta poliittisessa prosessissa oli vielä ranskalaisten käsissä (LCSG 2012, 49).

Libanon itsenäistyi toisen maailmansodan aikana vuonna 1941, kun britit ja ranskalaiset olivat vapauttaneet sen natsien kanssa yhteistyötä tehneen Vichyn Ranskan vallasta ja mandaatti purettiin virallisesti vuonna 1943. Ranskalaiset vaikuttivat kuitenkin vielä suuresti uuden valtion kehitykseen ja muun muassa kehittivät hallinnollisia rakenteita. Ranska asetettiin viralliseksi kieleksi, mikä suosi maroniitteja. Vuonna 1943 kristityt ja muslimit solmivat kansallisen sopimuksen, jonka mukaan Libanon oli itsenäinen valtio, kristityt eivät identifioituisi ja liittoutuisi lännen kanssa ja vastavuoroisesti muslimit vastustaisivat muiden

arabimaiden liiallista vaikutusvaltaa. Libanon oli sopimuksen mukaan arabimaa, mutta se ei kuitenkaan katkaisisi intellektuaalisia suhteitaan länteen. Sen tuli myös pysyä liittoutumattomana arabien kiistoissa. Viimeisessä kohdassa sovittiin, että julkiset virat jaettaisiin uskontokuntien mukaan. Kristittyjen ja muslimien suhde oli 6:5 (LCSG 2012, 50-51).

Itsenäisyydestä vuoteen 1975 eli sisällissodan alkuun ulottuvat vuodet merkitsivät Libanonissa vahvaa vahvojen perheiden valtakautta. Jokaisella uskontokunnalla oli omat vahvat perheensä, jotka pitivät valtaa. Tähän lahkoihin perustuvaan järjestelmään oltiin tyytymättömiä ja vuonna 1952 presidentti joutui eroamaan mielenosoitusten takia. Yksi mielenosoittajien johtohahmoista oli Bachir Gemayelin isä Pierre. Uuden presidentin Gamille Shamunin aikana systeemistä ei kuitenkaan luovuttu ja muslimit kritisoivat kristittyjen liian suurta edustusta korkeimmissa viroissa. Shamun pelkäsi myös arabimaissa syntyneitä panarabismia ja yritti pitää sen edustajat poissa julkisista viroista. Shamunin vastustajat ryhtyivät aktiiviseen vastarintaan ja tämä pyysi Yhdysvaltoja avuksi, johon maa vastasi myönteisesti. Kriisin loputtua asevoimien komentaja Fuad Shihabista tuli presidentti (LCSG 2012, 52).

Shihab pyrki yhdistämään Libanonin väkivaltaisen kriisin jälkeen ja nimitti hallituksen, jossa oli paljon muslimeita. Tämän johtoon hän pyysi sunnitaustaista poliitikkoa, mitä maroniittien Falangisti-puolue jyrkästi vastusti. Shihabin seuraajana toimi Charles Hilu, jonka aikana Israelin ja palestiinalaisten konflikti syveni ja palestiinalaiset sissit käyttivät Libanonin alueita operaatioihinsa Libanonin armeija sekä Israel vastasivat tähän aseellisesti, mikä lisäsi jännitteitä kristittyjen ja palestiinalaisia kannattavien muslimien välillä. Konflikti lisäsi myös Libanoniin tulevien palestiinalaisten pakolaisten määrää (LCSG 2012, 53).

Shihabin jälkeen presidentiksi tuli edeltäjäänsä konservatiivisempi maroniitti Sulayman Franjiyah, jolla oli yhteyksiä puolisoitilaallisiin maroniittijoukkoihin. Jordanian karkotettua palestiinalaississejä alueeltaan 1971 monet heistä asettuivat Libanoniin ja tekivät yhteistyötä libanonilaisten vasemmistoryhmien ja muslimien kanssa, mikä johti yhteenottoihin palestiinalaisia vastustavien kristittyjen oikeistoryhmien kanssa. Myös palestiinalaisten pakolaisten jo Israelin perustamisesta alkanut virta Libanoniin jatkui edelleen, mikä herätti suurta huolta erityisesti kristityissä. Tämän lisäksi huono taloustilanne sekä Israelin tekemät palestiinalaisiin kohdistuneet sotilaalliset toimet Libanonissa lisäsivät jännitteitä, joita hallitus

ei pystynyt lieventämään. Maahan julistettiin hätätilalaki, mutta armeijan ja sissiryhmien konfliktit lisääntyivät, palestiinalaisten vaikutus maan eteläosassa kasvoi ja poliittinen hajaannus syventyi (LCSG 2012, 54)

4.2 Libanonilainen nationalismi

Tietynlainen ajatus yhtenäisestä Libanonista muodostui Kaufmanin (2014,6) mukaan jo 1500-luvulla, mutta Carol Hakim kertoo teoksessaan *The Origins of Lebanese National Idea: 1840-1820* (2013), että libanonilainen nationalismi eli lebanismi (Lebanism) kehittyi Libanon-vuorella asuvien maroniittien parissa 1800-luvun alkuun tultaessa (Hakim 2013, 3). Sosiaaliset ja poliittiset konfliktit erityisesti druusien kanssa saivat aikaiseksi sen, että tällöin alkoi esiintyä ajatuksia Libanon-vuoresta autonomisena alueena, jota hallitsisi maroniittikuvernööri. Tähän projektiin liittyi läheisesti maroniittikirkko, joka halusi päästä hallitsevaan asemaan Libanon-vuoren yhteisön parissa, Ranskan hallituksen poliittinen ja diplomaattinen tuki sekä ranskalaisten katolisten ja liberaalien piirien halu suojella kristittyjä ja turvata Ranskan intressit alueella (Hakim 2013, 13-14).

Kaufman sanoo, että yleensä, kuten myös libanonilaisen nationalismin tapauksessa, kansallisten liikkeiden ytimistä voidaan löytää etninen identiteetti, joka on ollut olemassa jo vuosisatoja ennen älymystön ajaman modernin nationalismin ilmaantumista. Maroniittien tapauksessa tähän oli melko helppoa vedota, sillä yhteisö oli keskittynyt rajatulle alueelle Libanon-vuorelle, historia voitiin jäljittää 500-luvulla eläneeseen Pyhään Maroniin asti ja yhteisö oli selvästi ainutlaatuinen verrattuna ympärillä oleviin muslimeihin sekä myös muihin kristillisiin kirkkoihin (Kaufman 2014, 9). Kaufman (2014, 10) kuitenkin muistuttaa, että maroniittien identiteetit ovat aina olleet melko dynaamisia.

Kamal S. Salibi kertoo teoksessaan *A House of Many Mansions: The History of Lebanon reconsidered* (1998), että lebanismi syntyi samaan aikoihin pan-arabismiin sekä muiden alueeseen vaikuttaneiden liikkeiden kuten islamismiin kanssa. Huolimatta siitä, että heidän kieltensä oli arabia, lebanistit näkivät kuitenkin itsensä muinaisten foinikialaisten jälkeläisinä ja osana laajempaa Välimeren alueen kulttuuriperintöä läheisessä yhteydessä roomalaisten ja kreikkalaisten kanssa. Tämän perinnön he mielestään nyt jakoivat Länsi-Euroopan kanssa (Salibi 1998, 27). Kaufmanin mukaan moderni lebanismi tarvitsi muotoutuessaan kultaisen

ajan historiasta, johon tarttua ja muinaiset foinikialaiset sopivat tähän tarkoitukseen hyvin (Kaufman 2014, 48).

Hakimin mukaan maroniittitalonpoikien druusi-vallanpitäjiä vastaan aloittamasta kapinasta lähtösysäyksensä saanut druusien suorittama maroniittien joukkomurha vuonna 1860 antoi lähtösysäyksen viralliselle lebanismille tarkkoine maantieteellisine alueineen ja merkitsi näin merkittävää käännekohtaa Libanonin historian lisäksi myös lebanismille. Tällöin syntyi virallinen suunnitelma kristittyjen hallitsemasta yksiköstä poliittisine ja taloudellisine perusteluineen sekä yksityiskohtaisia karttoja, jotka konkretisoivat ajatuksen maantieteellisestä alueesta ja joita myöhemmät lebanistit käyttivät hyväkseen (Hakim 2013, 66).

Vuodesta 1861 voimassa ollut mutasarrifya-systeemi eli kristityn ei-maroniitti ottomaanikuvernöörin hallintokausi Libanon-vuorella vähensi maroniittipapiston nationalistisia pyrkimyksiä näiden keskittyessä varjelemaan hengellistä ja sosiopoliittista dominanssiaan (Hakim 2013, 100). Sen sijaan 1900-luvun alussa kirkosta riippumaton liberaali eliitti alkoi ajaa lebanismia. Tähän vaikuttivat myös muun muassa sosiaaliset muutokset Libanon-vuorella, kuten väestövirrat sekä sen avautuminen ulkomaailmalle (Hakim 2013, 137-138). Tämä ulkomailta, esimerkiksi Egyptistä ja Ranskasta vaikutteita saanut liberaali eliitti kyseenalaisti kirkon dominanssin, mutta käytti kuitenkin sen 1800-luvulla kehittämää ajattelua yhdistäen niitä nationalistisiin ideoihin (Hakim 2013, 157-158).

Tärkeänä edistävänä sysäyksenä lebanismille voidaan Hakimin mukaan pitää nuorturkkilaisten vallankumousta Ottomaanien valtakunnassa, jonka tarkoituksena oli vähentää sulttaanin itsevaltaisuutta ja vahvistaa ja uudistaa keskushallintoa. Kuitenkin tiukempi kontrolli, lisääntyvät ulkomaiset vaikutteet sekä lopulta Ottomaanien valtakunnan lopettanut ensimmäinen maailmansota saivat monet Libanon-vuorella haluamaan ja etsimään vaihtoehtoisia poliittisia ratkaisuja (Hakim 2013, 195-196).

Ottomaanien valtakunnan hajoaminen sai monet etenkin liberaalin eliitin edustajat haaveilemaan suur-Libanonista ja Libanonin siirtyessä Ranskan mandaatiksi sen rajat levisivätkin huomattavasti entisestä Libanon-vuoren alueesta (Hakim 2013, 213). Rajojen laajetessa ja lebanismin aatteen saavuttaessa lisää suosiota täytyy kuitenkin huomioida, että Libanonin maantieteellisellä alueella oli tällöin iso sekä shiia-että sunnimuslimeista

koostunut väestö sekä druusit, jotka eivät tukeneet lebanismia sekä ajatusta foinikialaisista polveutumisesta. Myös osa kreikkalaiskatolisista identifioitui mieluummin panarabismiin kuin lebanismiin (Kaufman 2014, 195-196)

Kaufman esittelee teoksessaan kolme liberaalia älymystöä edustanutta 1900-luvun alkuvuosikymmenten ajattelijaa, joiden näkemykset eri vivahteineen kuvastavat hyvin libanonilaista nationalismia. Ensimmäinen näistä on beirutilainen maroniitti, kirjailija ja miljonääri Charles Corm (1894-1963). Libanon oli Cormin ajattelussa maroniittien johtama kristitty valtio ja foinikialainen tausta antoi tälle historiallista syvyyttä ja yhdisti sen Välimeren kulttuuripiiriin arabian sijasta. Corm myös näki foinikialaisten pakanauskonnon kristinuskon luontaisena edeltäjänä, josta tämä otti vaikutteita. Myös Ranska- sekä länsimyyntöisyys näkyi voimakkaana Cormin ajattelussa (Kaufman 2014, 158-159).

Toinen ajattelijoina oli poliitikko, journalisti ja runoilija Michel Chiha (1891-1954). Hänen mukaansa Libanonilla ei ollut foinikialaista eikä arabi-identiteettiä, vaan hän puhui välimerellisen identiteetin puolesta. Tällä hän tarkoitti identifioitumusta muihin alueen valtioihin, kuten Kreikkaan, Egyptiin, Italiaan ja Ranskaan sekä yhteistä jaettavaa uljasta historiaa heidän kanssaan. Hän halusi myös edistää ajatusten vaihtoa sekä taloudellista yhteistyötä näiden maiden kanssa (Kaufman 2014, 165). Chihalle Libanon-vuori sekä tiukka nationalismi eivät olleet niin tärkeitä vaan hän halusi korostaa Libanonin vapaata kosmopoliittista ilmapiiriä ja perintöä (Kaufman 2014, 166).

Viimeisenä ajattelijana Kaufman esittelee runoilija ja kirjailija Sa'id Aqlin (1911-1914), joka oli ensimmäisistä, jotka kirjoittivat foinikialaisesta identiteetistä arabiaksi. Hän oli tiukka maroniittinationalismin puolestapuhuja ja hänen mukaansa foinikialaisuus ei ollut ainoastaan kulttuurillinen ja geopolitiittinen, vaan myös rodullinen piirre (Kaufman 2014, 169-170). Aqlin mukaan Libanon oli maailman mittakaavassa ainutlaatuinen valaistunut valtio, ja libanonilaiset olivat uljaan historiansa alkuajoista asti olleet erityistä valaistunutta kansaa (Kaufman 2014, 175-176). Aql uskoi myös siihen, että kristinusko on erottamaton osa libanonilaista identiteettiä ja käytti usein kristillistä terminologiaa (Kaufman 2014, 180).

Kaufmanin mukaan nationalismin kultin luomisessa historiaan ja esi-isiin vetoaminen luovat erittäin hyvin yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä auttavat ihmisiä näkemään itsensä osana historiallista kollektiivia. Foinikialaisiin identifioituvaa lebanismi vetosi hyvin kristittyyn

väestöön Libanon-vuorella ja Beirutissa, mutta se ei vedonnut Libanonin ei-kristittyyn väestöön. He kyllä hyväksyivät maan foinikialaisen historian, mutta kokivat, että foinikianismi kansallisena identiteettinä, joka korosti arabeista erottuvaa ja ainutlaatuista luonnetta sivuutti heidän identiteettinsä. Nämä ristiriidat sekä lebanismi, joka korosti Libanonin asemaa kristittyinä ei-arabi linnakkeena, olivat osaltaan yhtenä sytykkeenä maan luisuessa sisällissotaan (Kaufman 244-245).

4.3 Sisällissota ja Bachir Gemayel

4.3.1 Libanonin sisällissota

Hassan Krayem kertoo Beirutin amerikkalaisen yliopiston sivuilla julkaistussa artikkelissaan *The Lebanese Civil War and the Taif Agreement* (2012), kuinka poliittinen ja sotilaallinen vastakkainasettelu saivat poliittiset leirit polarisoitumaan kahden eri yhteenliittymän taakse. Vaikutusvaltainen drusijohtaja Kamal Jumblatt muodosti ja johti ”demokraattista, edistyksellistä ja ei-lahkoihin perustuvaa” rintamaa, joka otti nimekseen Libanonin kansallinen rintama (LNF) ja liittoutui palestiinalaisten kanssa. Toinen ryhmittymä taas oli maroniittikristittyjen Kataeb-puolueen (falangistien) johtama Libanonilainen rintama. Libanonin kansallinen rintama halusi uudistaa maan päätöksentekojärjestelmän uskoon perustuvine kiintiöineen, kun taas Libanonilainen rintama pyrki säilyttämään vallitsevan tasapainon. (Krayem 2012).

Kipinän sisällissodan lopulliseen syntyyn aiheutti Bachir Gemayelin isän Libanonin parlamentin jäsen Pierre Gemayelin epäonnistunut murhayritys ja sen yhteydessä tapahtunut neljän falangisteihin kuuluneen maroniitin murha. Falangistit uskoivat, että murhayrityksen takana olivat palestiinalaiset ja kostivat tappamalla maroniittialueen läpi kulkeneita palestiinalaisia. Tästä seurasi useita väkivaltaisia yhteenottoja palestiinalaismilitanttien ja falangistien välillä. Hallinto oli kyvytön estämään väkivaltaisuuksien leviämistä ja ei pystynyt esimerkiksi päättämään, käytetäänkö armeijaa niiden laannuttamiseen ja hallitus erosikin tehtävästään, mutta presidentti Franjijah ei suostunut astumaan sivuun (LCSG 2012, 55).

Sodan alkuvaiheessa kumpikaan puoli ei saavuttanut ratkaisevaa etua, mutta voimatasapaino oli Krayemin (2012) mukaan lievästi Libanonin kansallisen rintaman ja tämän palestiinalaisten liittolaisten puolella. Libanonin poliittiset päättäjät eivät pystyneet laannuttamaan väkivaltaisuuksia ja armeija pysyi sivussa. Naapurimaa Syyria pyrki edesauttamaan poliittista ratkaisua, mutta nämä pyrkimykset epäonnistuivat, kun osa armeijasta kapinoi ja siirtyi Libanonin kansallisen rintaman puolelle pakottaen maroniittipresidentti Franjiyahin pakenemaan Libanon-vuorelle. Franjiyahin kauden loputtua tilalle nousi Syyria-myönteinen Elias Sarkis. Syyrian presidentti Hafez Al-Assad näki, että mahdollisena lopputuloksena oli joko itsenäisen kristityn valtion syntyminen tai Syyrialle vihamielisen Kamal Jumblattin Kansallisen rintaman johtaman Libanonin muodostuminen. Kumpikaan vaihtoehdoista ei ollut hänelle hyväksyttävä ja Syyria lähetti Libanoniin joukkoja taistelemaan falangistien puolelle (LCSG 2012, 56-57).

Syyria onnistui hyvin tavoitteessaan tukahduttaa vastarinta ja rauhansopimus solmittiin Kairossa 1976. Tämän sopimuksen myötä Libanoniin jäi 27000 syyrialaista sotilasta niin sanotussa ADF-joukossa. Esimerkiksi Beirut jaettiin sopimuksen myötä eri uskontokuntien asuttamiin sektoreihin ja maan eteläosassa palestiinalaismilitantit jatkoivat toimintaansa. Syyrian ja hallituksen välit kuitenkin kylmenivät ensimmäisen lähennyttyä palestiinalaisten vapautusjärjestöä ja tajuttua, että kontrolli Libanonista vaatisi myös falangistien aseistariisuntaa (LCSG 2012, 57).

Suhteet huononivat edelleen, kun ADF:n ja Libanonin armeijan välille puhkesi taisteluita ja ADF pommitti Beirutin kristittyjä kortteleita alkuvuodesta 1978. Syyria ei pyynnöistä huolimatta suostunut vetämään joukkojaan Libanonista ja taisteluita puhkesi Bachir Gemayelin johtamien falangistien Lebanese forces-joukkojen sekä ADF:n välille. Tämä sai Israelin tukemaan liittolaistaan Gemayelia sotilaallisesti. Myös Etelä-Libanonin tilanne oli tänä aikana levoton ja taisteluita käytiin Syyrian tukemien palestiinalaisten sekä maroniitti Saad Haddadin välillä. Reaktiona palestiinalaisten Israelissa tekemille terrori-iskuille Israelin joukot ylittivät rajan vuonna 1978 Libanonin rajan taistellessaan palestiinalaismilitantteja vastaan ja vetäytyttyään sieltä jätti alueen Haddadin joukkojen hallintaan (LCSG 2012, 58).

Libanonin hallitukset olivat osittain armeijan heikkouden takia edelleen kykenemättömiä liennyttämään konfliktia ja 1980-luvun alussa yhteydenottojen intensiteetti koveni (LCSG 2012, 59). Krayemin (2012) mukaan israelilaisten apu vahvisti Libanonin rintamaa

dramaattisesti ja mahdollisesti Bachir Gemayelin presidentiksi valitsemisen. Hänellä oli vahvat suhteet Israelin kanssa sekä halu tuhota ADF ja palestiinalaismilitantit Libanonissa. Gemayel kuitenkin murhattiin pommilla ennen presidentiksi astumistaan ja hänen veljestään Aminista tuli presidentti.

Keväällä 1983 kansainvälinen rauhanturvaajaosasto mukaan lukien yhdysvaltalaisia merijalkaväen sotilaita saapui Libanoniin tarkoituksenaan erottaa taistelevat osapuolet toisistaan. Nämä kuitenkin vetäytyivät Iranin kontrolloiman shiiamilitanttien Hizbollah-järjestön tehtyä pommi-iskun merijalkaväen sotilaiden majoitustiloihin tappaen 250 ihmistä. Vuosien stagnaation jälkeen rauhanprosessi lähti kuitenkin käyntiin, kun presidentti René Doawad ja hänen seuraajansa Hrawi pyrkivät luomaan Syyrian tuella yhteistomintahallituksen, jota falangistit kuitenkin vastustivat. (LCSG 2012, 59- 60). Lopullinen rauha saatiin Krayemin (2012) mukaan Taifin sopimuksen myötä 1990. Sopimus sisälsi kaikkien puolisoitilaallisten joukkojen aseistariisunna ja siirsi osan vallasta pois maroniiteilta.

4.3.2 Bachir Gemayel

Bachirgemayel.org-sivuston

(http://www.bachirgemayel.org/index.php?option=com_content&task=view&id=43&Itemid=75 , luettu 22.07.2016) elämäkerran mukaan Bachir Gemayel syntyi Beirutissa 10.

marraskuuta 1947 yhteen Libanonin vaikutusvaltaisimmista maroniittisuvuista. Hänen isänsä oli Pierre Gemayel, maroniittien Kataeb-puolueen perustaja ja puheenjohtaja. Gemayel liittyi vuonna 1962 Kataebin nuoriso-osastoon ja toimi Kataebin opiskelijajärjestön johtotehtävissä opiskeluaikanaan St. Josephin yliopistossa Beirutissa (Bachirgemayel.org). Georges Hayekin teoksen *Bachir Gemayel-History in a Man* (2010) mukaan Gemayel kävi läpi sotilaskoulutuksen Kataeb-puolueen sotilaallisen siiven joukoissa ja yleni ryhmänjohtajaksi sekä osallistui opiskelijakokouksiin, jossa hän edusti kristittyjä nationalisteja vastapuolellaan pan-arabistit ja muslimit. Kataeb oli nationalistinen puolue, jonka korosti Libanonin naapureistaan erottavaa foinikialaista identiteettiä sekä maroniittien tärkeää asemaa yhteiskunnassa (Hayek 2010, 68- 69).

Palestiinalaisten ja Libanonin armeijan yhteenottojen lisääntyessä 1960-luvun lopussa Gemayel kokosi yhteen kristittyjä opiskelijoita ja aloitti heidän sotilaskoulutuksensa Kataebin

leirillä. Tästä joukosta tuli myöhemmin Gemayelin johtama Lebanese forces, joka oli merkittävä tekijä Libanonin sisällissodassa (Hayek 2012, 68). Palestiinalaismilitantit kidnappasivat Gemayelin, joka oli jo tässä vaiheessa tunnettu henkilö, vuonna 1970 ja pitivät häntä vankinaan kahdeksan tuntia. Tällä tapahtumalla oli vaikutus hänen myöhempiin poliittisiin mielipiteisiinsä (Bachirgemayel.org).

Gemayel valmistui yhdysvaltalaisesta yliopistosta lakimieheksi ja harjoitti ammattia Beirutissa vuosina 1972- 1975 toimien samalla myös aktiivisesti Kataebin puolisoitilaallisissa joukoissa. Sisällissodan käynnistyttyä Beirutissa 1975 Gemayel liittyi Kataebin joukkojen mukana taisteluun palestiinalaisia vastaan. Hayekin (2010, 70) mukaan Gemayel ei hyväksynyt Syyrian läsnäoloa Libanonissa ja pyrki eroamaan Kataebista vastalauseena puolueen syyrialaisien hyväksynnälle, mutta eroa ei kuitenkaan hyväksytty. Myöhemmin kuitenkin Kataebin sotilasjoukkojen edellisen komentajan jouduttua salamurhan kohteeksi Gemayel nousi erilaisista puolisoitilaallisista joukoista muodostetun Lebanese Forces- joukon komentajaksi, jonka keskeisenä tavoitteena oli ajaa palestiinalaiset pois Libanonista (Bachirgemayel.org).

1970-luvun jälkipuoliskolla Gemayel johti useita menestyksekkäitä sotilasoperaatioita palestiinalaisia vastaan ja sai maineen hyvänä komentajana. Sekä kristityt että palestiinalaiset syyllistyivät kuitenkin myös julmuuksiin siviiliväestöä kohtaan, mutta Gemayelin vastuuta näistä tapahtumista ei ole pystytty osoittamaan. Gemayelin 18-kuukautinen tytär kuoli häneen suunnatussa autopommi-iskussa vuonna 1980. Gemayelin joukot joutuivat myös konfliktiin kilpailevien kristittyjen ryhmien välillä, mutta hän lopetti nämä erimielisyydet verisesti (Hayek 2010, 78- 79). Vuonna 1980 erilaiset puolisoitilaalliset joukot sulautuivat täysin Lebanese Forces- joukkoihin, jonka komentajana Gemayel oli. Hän pyrki laajentamaan organisaatiota sotilaallisen aspektin ulkopuolelle ja organisoi erilaisia julkisia palveluita hallitsemilleen alueille (Bachirgemayel.org).

Israelin Etelä-Libanonin valtaus vuonna 1982 oli kova isku palestiinalaisille ja paransi Gemayelin joukkojen asemaa sodassa huomattavasti. Israelilaiset tarjoutuivat auttamaan Gemayelia myös Beirutissa, mutta tämä ei halunnut vieraita joukkoja pääkaupunkiin. (Hayek 2010, 85) Tässä vaiheessa Gemayel oli julkistanut presidenttiehdokkuutensa, jota muun muassa Israelin tiedustelupalvelu Mossad sekä Yhdysvallat, jonka senaattoreita hän oli hiljattain tavannut, tukivat (Bachirgemayel.org).

Tullessaan presidenttiehdokkaaksi Gemayel alkoi muokata retoriikkaansa sovittlevampaan suuntaan ja vähensi nationalistista lebanismia puheissaan. Hänen tärkeä toiveensa oli vahva hallitus, joka voisi yhdistää Libanonin kansan sekä toimintakykyinen armeija. Hän myös halusi kaikkien puolisotilaallisten järjestöjen aseistariisuntaa sekä vieraiden valtojen joukkojen poistumista Libanonista. Maan muslimeille hän lupasi tasapuolisen kohtelun uuden Libanonin rakentamisessa, mutta varoitti heitä tukemasta palestiinalaismilitantteja (Bachirgemayel.org)

Gemayel näki tärkeänä myös korruption ja feodalismien kitkemisen sekä lain voiman palauttamisen libanonilaiseen yhteiskuntaan. Yhdysvallat hän näki luonnollisena liittolaisena heidän yhteneväisten arvojen ja tavoitteidensa johdosta. Syyrian nykytoimet olivat Gemayelin mukaan uhka Libanonin itsenäisyydelle ja hän vaatikin kaikkia Syyrian joukkoja poistumaan Libanonista ja suhteiden aloittamista yhteisen kunnioituksen pohjalta. Israeliin tuli Gemayelin mukaan pitää hyvät suhteet ja se toimikin hänen mukaansa esimerkkinä modernista demokraattisesta valtiosta alueella. Vaikka Gemayel uskoi Libanonin arabimaista poikkeavaan identiteettiin, näki hän kuitenkin suhteet näihin maihin tärkeinä. Hän oli kuitenkin pettynyt tiettyjen alueen valtioiden Syyrialle ja palestiinalaisille osoittamaan tukeen (Bachirgemayel.org).

Syyskuun alussa 1982 Gemayel tapasi israelilaisia, jotka halusivat hänen presidentiksi tultuaan allekirjoittavan rauhansopimuksen, joka sallisi israelilaisten läsnäolon Etelä-Libanonissa. Gemayel ei kuitenkaan edes harkinnut suostuvansa tähän. Israelilaiset olivat myös pettyneitä siihen, ettei Gemayel julkisesti myöntänyt heidän tukeaan (Hayek 2010, 102). Yhdeksän päivää ennen presidentiksi julistamistaan Gemayel osallistui kokoukseen Kataebin toimistossa Ashrafiehissä. Tällöin räjähti pommi, jonka oli asettanut Syyrian sosialisti-kansalliseen puolueeseen kuulunut maroniitti Habib Shartouni, jolla oli yhteyksiä Syyriaan ja joka kuulusteluissa kutsui Gemayelia petturiksi hänen Israelin yhteyksiensä takia. Gemayel kuoli heti ja myöhemmin presidentiksi valittiin hänen veljensä Amine Gemayel (Bachirgemayel.org).

5 Nationalistisen retoriikan analyysi

5.1 Ensimmäinen puhe

Ensimmäinen Gemayelin puhe, jota analysoin, on hänen vuonna 1979 Jall El Dibissä pitämänsä puheenvuoro, jonka radikaali nimike on *No Compromise* (Gemayel 2010, 14). Libanonin sisällissota on tässä vaiheessa ollut käynnissä jo reilut kolme vuotta ja puheen sisältö on sen mukainen. Puheessaan Gemayel esittää vision siitä, mitä hän on valmis tekemään Libanonin voiton eteen sekä vaatii kaikkia olemaan valmiina samaan tavoitteeseen. Huomionarvoista on se, että hän kertoo olevansa valmis toimimaan myös Libanonin valtiota vastaan, elleivät sen toimet ole hänen mukaansa isänmaan edun mukaisia.

5.1.1 Yleisö ja argumentaation lähtökohdat

Puheesta voi helposti huomata, että se on suunnattu taholle, joka hyväksyy Gemayelin asettamat premissit eli argumentaation lähtökohdat. Voimme olettaa, että sotatilanteessa samalla puolella taisteleva joukko kokee vahvaa yhteenkuuluvuuden tunnetta ja kuten Perelman (1996, 39) sanoo, puhujalla on kaikki oikeus luottaa kuulijoiden vahvaan kannatukseen. Gemayel vahvistaa tätä yhteenkuuluvuuden tunnetta käyttämällä puheessaan *we-* pronominia sekä ilmausta *dear brothers*. (Gemayel 2010, 15) Tästä voi saada myös oletuksen, että puhe on suunnattu miespuoliselle sotajoukolle. Käyttäessään lausemuotoa *we want/we don't want* (Gemayel 2010, 16) Gemayel myös olettaa, että hänellä ja kuuntelijoilla on automaattisesti samat tavoitteet, joiden eteen heidän on oltava valmiita uhraamaan kaikkensa.

Luodakseen polarisaatiota Gemayel käyttää *we-* pronominin lisäksi myös *they-* pronominia. Käynnissä on siis taistelu, jossa puolen valitseminen on välttämätöntä. *They*, eli viholliset jota vastaan Gemayel taistelee ovat maahan tunkeutuneet palestiinalaiset pakolaiset ja puolisoitilaalliset järjestöt sekä Syyrian miehitysjoukot. Hän syyttää Libanonin kristittyä armenialaista kansanryhmää siitä, etteivät nämä ole osoittaneet tukeaan maroniiteille riittävän vahvasti, vaikka he edustavatkin samaa uskontoa. Gemayelin mukaan he ovat kuitenkin nauttineet eduista, jota maroniitit ovat heille taistelleet. Mielenpiteensä tästä asiasta Gemayel kiteyttää lauseeseen:

If the Lebanese crisis does not concern you, leave! (Gemayel 2010, 23).

Perelmanin (1996, 28) mukaan argumentaation lähtökohtana on osoittaa argumentaation lähtökohdat koskemaan myös johtopäätöksiä. Tämän puheen yleisön hyväksymiä lähtökohtia on maroniittien oikeus puolustaa itseään sekä mahdollisuus elää uudessa vahvassa, vakaassa ja turvallisessa Libanonissa. Hän käyttää useasti termiä *New Lebanon* puhuessaan tilanteesta, jossa kaikki tavoitteet on saavutettu. Gemayelin argumentaation lähtökohtana siis on, että nykyisessä Libanonissa moni asia on pahasti vialla ja saadakseen tilanteen kuntoon on tarve luoda kokonaan uudenlainen isänmaa. Hän vastustaa tiukasti Libanonin jakautumista sekä haluaa vapauttaa sen taantumuksellisten voimien ikeestä. Gemayel myös korostaa sitä, kuinka Libanon on ”meidän” maamme kiistäen kuitenkin samalla sen, että hän haluaisi luoda valtion ainoastaan kristityille tai maroniiteille (Gemayel 2010, 17-18)

Johtopäätöksenä tämän tilanteen korjaamiseksi Gemayel esittää useita asioita.

Palestiinalaisten ja Israelin välisen konfliktin myötä Libanoniin tulleet palestiinalaispakolaiset eivät hänen mukaansa ole osa tätä uutta isänmaata ja heidän täytyy poistua Libanonista. Nämä palestiinalaiset ovat Gemayelin mielestä uhka Libanonin olemassaololle, jonka herkkää uskonnollista tasapainoa tämä muukalaisryhmä kohtalokkaasti heilauttaa. Hän ilmaiseekin asian seuraavalla tavalla: *If some want to grant the Palestinians a country, let them grant it from their share. Why should this grant be at our expense?* (Gemayel 2010, 21). Toinen hänen esittämänsä johtopäätös on se, että Libanonin edellisten päättäjien, erityisesti entisen presidentin Fouad Shehabin ajama kompromissipolitiikka on hylättävä ja Libanonin on aggressiivisesti puolustettava omaa etuaan sekä erityistä luonnettaan arabimaailmassa. *There will no longer be room for childish people. And there will no longer be room for those weak in faith* (Gemayel 2010, 21).

Perelman korostaa myös arvojen merkitystä argumentaation lähtökohdissa ja erottelee ne kahteen eri luokkaan, konkreettisiin sekä abstrakteihin arvoihin (Perelman 1996, 34-38). Gemayelin puheessaan eniten korostama abstrakti arvo on isänmaa eli Libanon. Punaisena lankana toimii tämän isänmaan puolustaminen kaikin mahdollisin keinoin. Toinen peitellympi konkreettinen arvo ovat maroniittien oikeudet ja edut. Hän ei suoraan mainitse omaa kansanryhmäänsä, mutta puhe on selvästi suunnattu heille, myös Libanonia isänmaana katsotaan heidän näkökulmastaan. Tämä tulee hyvin esille esimerkiksi seuraavassa otteessa:

Today we want to liberate our country and after we liberate it will we decide what kind of political system we want (Gemayel 2010, 19).

Abstrakteja arvoja eli arvoja, joita on paljain silmin mahdoton havaita, on Geamyelin puheessa Libanonin ainutlaatuinen ja ikivanha sivilisaatio ja kulttuuri, joita on hänen mukaansa puolustettava ja joka tarjoaa voimavaroja sitä vaaliville. Hän myös korostaa oman kansanryhmänsä puhtaita arvoja, joita hänen kansansa ainoana maailmassa vaalii. Gemayel liittää nämä arvot länsimaihin, mutta on sitä mieltä, että nämä ovat ne jo hylänneet:

It is possible that one day, West would need us for one thing: To restore his morals and values back to their true selves (Gemayel 2010, 18).

5.1.2 Argumentaation tekniikat

Gemayelin puhe koostuu sekä todellisuuden rakenteeseen perustuvista, että kvasiloogisista argumenteista. Ensimmäisenä kvasiloogisena argumenttina voidaan esittää ristiriitaan perustuva kohta, jossa Gemayel sanoo sodan jälkeen hänen ryhmänsä päättävän siitä, minkälainen poliittinen systeemi maahan tulee. Perelmanin (1996, 63) mukaan ristiriita ilmenee silloin, kun omaksuttu väite johtaa meidät konfliktiin aiemmin hyväksytyin väitteen kanssa. Ristiriita ilmenee, kun tarkastelemme Gemayelin hieman aiemmin esittämää toteamusta *in the new Lebanon, we want equal opportunity for all citizens* (Gemayel 2010, 19). Kuten jo aiemmin todettiin, hän puhuu koko Libanonin kansasta, mutta todellisuudessa kuitenkin keskittyy vain maroniitteihin.

Toinen ristiriitaan perustuva argumentti esiintyy silloin, kun Gemayel vannoo puolustavansa Libanonia ja libanonilaisia, mutta ilmaisee kuitenkin olevansa valmis vastustamaan väkivalloin jokaista syyrialaisen kanssa yhteistyötä tekevää tahoa. Hän menee niin pitkälle, että sanoo myös Libanonin armeijan olevan legitiimi hyökkäyksen kohde, jos se unohtaa isänmaan asian ja tekee yhteistyötä syyrialaisen miehittäjän kanssa. Hän sanoo, ettei yhteistyötä tekevä taho tässä tapauksessa edes ole aito libanonilainen (Gemayel 2010, 20).

Toinen kvasiloogista argumentointityyppiä edustava tekniikka esiintyy, kun Gemayel samaistaa todelliset ja aidot arvot oman kulttuuripiirinsä arvoihin ja pitää muita korruptoituneina ja tahrattuina (Gemayel 2010, 22). Tekniikka, jossa tällä tavalla määrittelijä

ja määritelty samaistetaan toisiinsa, on Perelmanin (1996, 70) mukaan samuuden kvasiloogista käyttöä. Gemayel siis määrittelee oikeat ja puhtaat arvot uudelleen vastaamaan hänen itsensä hyvinä pitämiä asioita. Tämän argumentaatiotekniikan käyttöä helpottaa suuresti se, että arvo itsessään on abstrakti käsite ja sille on näin ollen helpompi antaa uusia merkityksiä.

Kritisoidessaan armenialaisia toiminnan avun puutteesta maroniiteille Gemayel käyttää kvasiloogisista argumenteista vastavuoroisuuden ja oikeudenmukaisuuden periaatteita. Hän olettaa, että armenialaisten uskonto tekee heistä maroniitteihin suoraan verrattavan ryhmän ja heidän tavoitteensa tulisi näin olla samoja kuin Gemayelillä itsellään. Perelmanin (1996, 75-76) mukaan täydellistä identtisyttä ei juuri ollenkaan ilmene ja tilanne voidaan saada puhujan kannalta näyttämään humoristiselta, jos asetelma käännetään toisin päin eli tässä tapauksessa maroniittien tulisi toimia armenialaisten etujen mukaisesti.

Todellisuuden rakenteeseen perustuvista argumenteista Gemayel käyttää peräkkäisyysuhteita, jossa tärkeässä osassa on syy-seuraus-pari (Perelman 1996, 94). Yleisön yleisesti hyväksymä argumentaation lähtökohta on se, että Libanonin tila on tällä hetkellä erittäin kriittinen ja dramaattisia toimia vaaditaan asian korjaamiseksi. Hänen päättelynsä etenee seuraavaa ketjua: Libanonin politiikka viimeisen kolmenkymmenen vuoden aikana on ollut kompromissihakuista ja osittain kansan oman edun unohtavaa. Osittain tästä syystä palestiinalaiset ovat pesiytyneet maahan, johon heillä ei ole mitään asiaa. Sekasortoa on lisännyt syyrialaisen sekaantumisen kriisiin. Ratkaisu tähän kriisitilanteeseen on Gemayelin mukaan uuden Libanonin luominen muuttamalla radikaalisti poliittisia toimintatapoja sekä ajamalla palestiinalaiset ja syyrialaiset pois maasta. Gemayel ilmaisee asian lauseella: *In this new Lebanon that we want, there will no longer be room for parasite* (Gemayel 2010, 21).

Vahvistaakseen argumenttiansa voimaa Gemayel käyttää puheessaan myös havainnollistamista, joka Perelmanin mukaan lisää argumentin uskottavuutta. Osoittaakseen tilanteen vakavuuden hän esittää numeerista faktatietoa syyrialaisen joukkojen sekä palestiinalaisten pakolaisten määrästä Libanonin alueella (Gemayel 2010,19). Gemayel myös kuvailee taisteluja, joihin hänen joukkonsa ovat osallistuneet sekä käyttää toistoa, joka Perelmanin (1996, 36) mukaan on hyvä tehokeino asian alleviivaamiseksi. Seuraavassa katkelmassa annetaan esimerkki toiston käytöstä:

These Syrian sub-products, which we are forced to resist today, be it in our clashes in Jounieh, or in our clashes with him in Baabda, or in our clashes with him in Beirut...
(Gemayel 2010, 20).

5.1.3 Argumenttien määrä, paino ja järjestys

Gemayel menee puheessaan suoraan asiaan esittäen vahvan argumentin uuden Libanonin luomisen välttämättömyydestä. Hän myös esittää melko runsaasti argumentteja tukemaan väitteitään. Argumenttien määrän suosiminen laadun sijasta saattaa kuitenkin Perelmanin (1996, 156) mukaan vähentää esityksen tehoa. Tässä yhteydessä hän myös korostaa yleisön puhujan lähtökohdille osoittamaa hyväksyntää (Perelman 1996, 157). Kuten aiemmin mainittiin, Gemayelin tapauksessa yleisön hyväksyntä lähtökohdille voidaan olettaa hyvin vahvaksi, eikä tästä koidu ongelmia. Argumenttien suuresta määrästä huolimatta hän kuitenkin esittää ne melko tiiviisti ja aloittaa esityksensä seuraavalla vahvan argumentin sisältävällä katkelmalla herättäkseen yleisön mielenkiinnon.

The old Lebanon, as far as we are concerned, is dead (Gemayel 2010, 15).

Perelmanin (1996, 166) mukaan suosituin tapa järjestellä argumentit on niin sanottu nestorilainen järjestys, jossa niiden teho pysyy suunnilleen yhtä vahvana koko esityksen ajan. Gemayel on järjestänyt argumenttinsa puheessaan suunnilleen samalla tavalla pitäen niiden vahvuuden samanlaisena koko esityksen ajan. Hän kuitenkin poikkeaa tästä vähän esittämällä alussa vahvan ja yleisön kiinnostuksen herättävän argumentin uuden Libanonin luomisen välttämättömyydestä ja palaa tähän lopussa tunteita ja huomiota herättävällä tavalla, joka sisältää myös toistoa:

...no matter the difficulties and no matter the pressures on us and no matter the sacrifices we are going to make. We have a vision of Lebanon that we are ready to realize, and that we will realize no matter what and no matter the sacrifices so that we will live in the Lebanon that we want (Gemayel 2010, 27).

5.2 Toinen puhe

Toinen puhe, jota Gemayelilta analysoin, on 26. lokakuuta vuonna 1980 Okaibessa pidetty puheenvuoro. Libanonin sisällissota on edelleen käynnissä, mutta falangistien joukot ovat saavuttaneet menestystä sotatoimissa ja tämä heijastuu myös Gemayelin puheeseen.

Ensimmäisen puheen teemat näkyvät yhä vahvoina ja syyrialaiset sekä palestiinalaiset esitetään Libanonin vihollisina. Puheen tyyli on kuitenkin selvästi sovitteluvampi kuin ensimmäisenä analysoidussa hyvinkin radikaalissa puheenvuorossa.

5.2.1 Yleisö ja argumentaation lähtökohdat

Tosin kuin ensimmäinen puhe, ei tämä puheenvuoro ole niin selvästi suunnattu joukolle, joka ilman vastaväitteitä hyväksyy Gemayelin asettamat argumentaation lähtökohdat.

Potentiaalinen kuulijajoukko on siis laajempi kuin ensimmäisessä puheessa eikä *we*-pronominia käytetä enää niin paljon. Voi selvästi tulkita, että maroniittien lisäksi hän osoittaa puheensa myös muslimiväestölle, mikä on mahdollista huomata seuraavasta lauseesta.

I address the ordinary Lebanese citizen, regardless of his sectarian identity, so we build together a new Lebanese order. (Gemayel 2010, 193).

Jo viiden vuoden sotimisen jälkeen Gemayel olettaa, että tämänkin kuulijajoukon hyväksymä lähtökohta on se, että Libanoniin on saatava rauha. Tilanne on hänen mukaansa se, että kristitty väestönosa on hiljalleen saavuttamassa vapauttaan, mutta muslimiosa elää suurelta osin edelleen palestiinalaisten ja syyrialaisten käskyvallan alaisina. Gemayelin lähtökohtana on siis se, että hänen oman kansanosansa tilanne on paremmalla mallilla kuin muiden alueen asukkaiden. Perelmanin (1996, 18) mukaan argumentaatio edellyttää aina jonkinlaista kohtaamista ja yhteisymmärrystä. Tässä puheessa yhteisymmärrystä ei pyritä luomaan ainoastaan uskonnon vaan myös yhteisen isänmaan, Libanonin avulla:

Toward all that, I address the Lebanese combatant and the Lebanese people, I call on him for a permanent awareness during the period of political stagnation and military stalemate, and to return to the source of inspiration and contemplation in the values of his country and the heritage of his parents and ancestors. (Gemayel 2010, 193)

Toinen hänen asettamansa argumentaation lähtökohta on se, että vaikka Libanon hänen mukaansa kuuluu kaikille sen oikeille kansalaisille, maroniitit ja hänen johtamansa sotilasjoukot ovat tehneet eniten tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Muslimeita hän syyttää palestiinalaisten sekä syyrialaistaen nöyristeleemisestä sekä heidän tahtoonsa mukautumisesta. Hän kuitenkin olettaa, että myös muslimit haluavat yhtenäistä Libanonia ja vaatii heitä toimimaan tämän tavoitteen toteuttamiseksi.

Perelman (1996, 25) sanoo, että suostutteluun tähdätään erityisyleisölle tarkoitetuissa esityksissä, kun taas vakuuttamista käytetään suureen yleisöön vedotessa. Tämän puheen kuulijakuntaa voidaan pitää jonkinlaisena sekoituksena näistä kahdesta yleisötyypistä. Joissakin kohdissa puhetta voi selvästi huomata, että Gemayel puhuttelee erityisesti maroniitteja. Esimerkiksi tietyissä lauseissa muslimeihin viitataan *it*-pronominilla, kun taas maroniiteista puhuttaessa käytetään jo edellisestä puheesta tuttua *we*-pronominia. Hyvän esimerkin tästä sekoituksesta tarjoaa seuraava lause, jossa muslimienden turvallisuuteen luvataan kiinnittää huomiota, mutta tekijään viitataan kuitenkin monikon ensimmäisessä persoonassa:

Just as the security of the Christian citizen in the Christian areas is a concern to us, so is the security of the Muslims in the Muslim areas. (Gemayel 2010, 188).

Laajemmasta kuulijakunnasta voi kuitenkin saada viitteitä, kun ottaa huomioon, että Libanoniin viitataan *he*-pronominilla. Gemayel ei siis näe sen olevan mihinkään tiettyyn etniseen tai uskonnolliseen ryhmittymään sidoksissa oleva käsite, vaan itsenäinen entiteetti, jonka hyväksi sen kansalaisten on toimittava.

Kuten edellisessäkin puheessa, on Gemayelin tämän puheen todellisuutta koskeva lähtökohta se, että vaikka erityisesti kristittyjen asema on jonkin verran parantunut, on Libanonin tila tällä hetkellä huono ja tarvitaan radikaaleja toimenpiteitä sen parantamiseksi. Hän myös olettaa, että nykyinen geopoliittinen tilanne Lähi-idän alueella ei ole kenellekään sen asukkaalle mieluinen ja syyttää tästä tilanteesta osaltaan siirtomaa-aikana tehtyjä päätöksiä. Melko uskaliaan todellisuutta koskevan lähtökohdan Gemayel antaa argumentoidessaan, että nykyinen Libanonin valtio ja sen instituutiot kuten armeija ovat toimintakelvottomia ja hänen edustamansa "vastarinta" hoitaa tällä hetkellä niiden tehtäviä:

For instead of the country and the cause and the Resistance being in the custody of the Lebanese state, the Lebanese resistance is holding the responsibility of the country and the cause and the state. (Gemayel 2010, 186)

Johtopäätöksenä tämän asiantilan korjaamiseksi Gemayel esittää monia asioita. Ensimmäinen niistä on se, että muslimien täytyy täysin sitoutua yhteiseen tavoitteeseen Libanonin pelastamiseksi miehittäjiltä. Vielä radikaalimpi Geamyelin esittämä johtopäätös on se, että Libanoniin täytyy muodostaa "vastarintavaltio", jonka vahvuus ei kumpua pelkästään sen legitimitetistä vaan myös raa'asta voimasta. Tämä vastarintavaltio ei kuitenkaan ole pysyvä olotila, vaan ainoastaan tilapäinen ratkaisu vaikeaan tilanteeseen.

Gemayel käyttää puheessaan sekä abstrakteja että konkreettisia arvoja. Perelmanin mukaan konkreettiset arvot sopivat paremmin konservatiivisen yleisön suostutteluun, kun taas abstraktit arvot sopivat yhteiskunnallisen kritiikin esittämisen tueksi (Perelman 1996, 34-36). Gemayel keskittyy kritiikissään selvästi Libanonin valtion huonoon tilanteeseen ja niinpä suurin osa hänen argumenttiansa tukena käyttämistä arvoista on abstrakteja. Näitä ovat esimerkiksi vapaus, voima sekä turvallisuus.

5.2.2 Argumentaation tekniikat

Kuten ensimmäisessä puheessaan, myös tässä Gemayel käyttää puheessaan sekä kvasiloogisia että todellisuuden rakenteeseen nojaavia argumentteja. Ensimmäinen hänen esittämänsä kvasilooginen argumentti on yhteensopimattomuus hänen esittäessään tulkintansa johtamansa ”Libanonilaisen vastarinnan” roolista:

Instead of the country and the Cause and the Resistance being in the custody of the Lebanese state, the Lebanese Resistance is holding the responsibility of the country and the Cause and the state (Gemayel 2010, 186).

On sanomattakin selvää, että kun valtio on sisällissodassa, ovat sen väestön sisäiset ristiriidat kiristyneet äärimmilleen ja jokaisella osapuolella on oma käsityksensä valtion hyvästä tulevaisuudesta, johon tulee pyrkiä. Gemayel kuitenkin esittää oman liikkeensä ainoana varteenotettavana tahona, joka todella välittää Libanonista ja sen tulevaisuudesta ja vähän myöhemmin sanookin ”libanonilaisen vastarinnan” edustavan Libanonin kaikkien

yhteiskunnallisten ryhmien omaatuntoa ja käyttää näin ollen samuuteen pyrkivää kvasiargumentaatiota (Gemayel 2010, 186). Tätä samuuteen pyrkivää argumentaatiota käytetään myös silloin, kun Gemayel pyrkii vakuuttamaan, että Libanonin vapauttaminen ja yhdistyminen lähinnä hänen ryhmänsä antamien ehtojen puitteissa eivät ole toisiaan poissulkevia:

The state did not present the issue of unification properly, and the Muslim did not properly understand the issue of Liberation (Gemayel 2010, 187).

Tämän argumentin yhteydessä esiintyy myös yhteensopimattomuus. Gemayel syyttää muslimeja siitä, ettei Libanonia ole vielä vapautettu eikä yhdistetty, koska nämä eivät ymmärrä eivätkä tue vapautumista. Muslimeilla kuitenkin oli erilaisia käsityksiä näistä kahdesta asiasta ja näitä näkökantoja Gemayel ei puheessaan ottanut huomioon.

Todellisuuteen nojaavista argumenteista Gemayel käyttää ensimmäiseksi syy-ja seuraus-paria. Hän pyrkii luomaan argumentilleen uskottavuutta luettelemalla tiettyjä tapahtumia ja niiden seurauksia. Gemayel antaa pitkän ja perusteellisen selvityksen siitä, miten nykyinen Lähi-idän kartta on ulkoisten tahojen Sykes-Picotin sopimuksessa ja Jaltan konferenssissa aikanaan piirtämä, eikä se vastaa nykytilannetta, jolloin Israelin perustaminen ja öljyn löytyminen ovat tapahtuneet. Gemayelin mukaan tämä aiheuttaa haittaa alueen nykyisille asukkaille, eikä mikään paikallinen taho ole siihen tyytyväinen (Gemayel 2010, 185-186) Myös sota on Gemayelin mukaan aiheutunut osittain näistä tekijöistä ja hän kieltäytyykin enää olemasta näiden vanhojen sopimusten sekä ulkoisten valtojen päätäntävällän alaisena:

Let the west understand that Lebanon is not it's bridge to oil civilization. And let the East understand that Lebanon is not it's bridge to leisure civilization (Gemayel 2010, 194).

Toinen Gemayelin käyttämä todellisuuden rakenteeseen perustuva argumentointitekniikka on esimerkki. Hän kehottaa libanonilaisia hyväksymään kohtalonsa ja taistelemaan vapauden puolesta uhrauksista välittämättä:

This is our destiny. We do not reject it. And this is our country. We will not leave it...there are other people in small and large countries whose security is always threatened... (Gemayel 2010, 195)

Gemayel pyrkii osoittamaan, ettei Libanonin tilanne ole ainutkertainen ja luo näin uskottavuutta argumentilleen. Monet muutkin kansat ovat taistelleet olemassaolostaan ja selvinneet tästä taistelusta voittajina, miksi siis ei myös Libanon voisi pystyä samaan? Tämän rohkaisevan esimerkin lisäksi Gemayel haluaa myös osoittaa, ettei hänen puheensa yleisöllä ole muuta vaihtoehtoa, jos se haluaa säilyttää nykymuotoisen olemassaolonsa.

5.2.3 Argumenttien määrä, paino ja järjestys

Gemayel sijoittaa melko vahvan argumentin heti puheensa alkuun. Annettuaan katsauksen Lähi-idän historiaan ja ulkovaltojen tekemiin virheisiin, hän julistaa, että alue on muutoksen kourissa ja pysyäkseen maailmankartalla Libanonin on reagoitava tähän muutokseen. Tällä painavalla argumentilla Gemayel herättää yleisön mielenkiinnon ja oikeuttaa seuraavat argumenttinsa. Argumenttinsa, jossa hän korostaa tarvetta yhtenäiselle ja vapaalle Libanonille ja tämän toiveen voidaan nähdä olevan kaikkien kuulijoiden toive, hän sitoo hyvin ensimmäiseen väitteeseensä pyrkien näin saamaan argumentit tukemaan toisiaan ja vahvistamaan niiden voimaa.

Tässä puheessa Gemayel ei esitä kovin montaa argumenttia. Libanonin vapauden sekä yhtenäisyyden tarve sekä maan armeijan toimintakyvyttömyys muodostavat sen selkärangan. Kaikki argumentit kuitenkin vievät samaan johtopäätökseen ja koko yleisöön tehokkaasti vetoava pääargumentti esitetään lopussa silloin kun kaikki sitä tukevat seikat ovat tulleet esille. Koko puhe on pohjistanut Gemayelin viimeistä tunteikasta vetoamusta, jossa hän kehottaa kuulijoitaan hyväksymään kohtalonsa ja tehtävänsä taistelussa Libanonin puolesta.

5.3 Kolmas puhe

Kolmas Bachir Gemayeliltä analysoimani puhe on hänen 14. syyskuuta Kataeb-puolueen päämajassa pitämänsä puheenvuoro. Tämä on Gemayelin viimeinen puhe ja hän piti sen vain kahta tuntia ennen kuin hänet salamurhattiin pommi-iskulla. Gemayel oli tässä vaiheessa jo valittu Libanonin presidentiksi ja hänen oli tarkoitus astua virkaansa pian ja tämä luo eroja kyseessä olevan sekä aikaisemmin analysoimieni puheiden välille. Puhe on otsikoitu *The Christians... Proud, Free, and Secure* ja sen teemat ovatkin hyvin uskonnollispainotteisia yhdistettynä nationalismiin.

5.3.1 Yleisö ja argumentaation lähtökohdat

Jo puheen aloituksen perusteella voi helposti huomata, se on osoitettu kristityille, erityisesti maroniiteille. Gemayel luo vahvaa yhteishenkeä ja käyttää paljon me-pronominia puhuessaan maroniiteista ja tästä voi huomata, että huolimatta siitä, että hänet on valittu koko Libanonin presidentiksi, edustaa hän kuitenkin erityisesti omaa viiteryhmäänsä. Hänen mukaansa he, eli maroniitit ovat edustajia kristinuskolle puhtaimmillaan ja sen edustamien arvojen esitaistelijoita. Gemayel kyllä ottaa huomioon myös muiden uskontokuntien edustajat, mutta ne ovat kuitenkin selvästi alisteisia kristityille:

Lebanon is not a Christian national homeland, but Lebanon is a homeland for the Christians, and for others as well if they want to, but of course this country is for us (Gemayel 2010, 427).

Puhuessaan Gemayelillä on erittäin vahva auktoriteetti ja hänellä on hyvä syy luottaa kuulijoidensa kannatukseen. Hän puhuu oman puolueensa päämajassa saman uskonnon jakaville ja hänestä on pian tulossa koko Libanonin presidentti. Gemayelin selvänä tavoitteena on uskonnollisen retoriikan avulla luoda yleisöön toiminta-alttius puolustaa Libanonia kristittyjen kotivaltiona ja saada se näkemään Gemayel erityisesti maroniittina.

Tähän voi nähdä syynä sen, että kun Gemayelista on tarkoitus tulla Libanonin presidentti, edustaa hän ainakin nimellisesti kaikkia libanonilaisia uskontokuntaan katsomatta ja tämän puheen tarkoituksena on varmistaa tämän ryhmän vankkumaton kannatus kaikissa tilanteissa sekä osoittaa tälle uskolliselle kannattajakunnalle se, että hänen pohjimmaiset päämääränsä ja identiteettinsä ovat kuitenkin yhteneväisiä heidän kanssaan. Tämän voi hyvin huomata seuraavasta katkelmasta:

I am responsible for the institutions of the state and institutions of the country. And the institutions of the country are Lebanese, not Christian, and not Muslim, but we cannot ignore that I am 34 years of age just coming out of the Lebanese Resistance school, that was a purely Christian Resistance at one point of time (Gemayel 2010, 428-429).

Yleispäteviä, eli kaikkien kuulijoiden oletettavasti hyväksymiä arvoja, joita Gemayel korostaa puheessaan luodakseen yleisölle toiminta-alttiuden puolustaa niitä ovat

uskonnollisuus, turvallisuus, vapaus, traditionaalisuus ja sivistys. Hän argumentoi, kuinka kristinusko on aina ollut elimellinen osa maroniittien ainutlaatuista identiteettiä ja pysyy jatkossakin erottamattomana osana heitä. Gemayel ottaa myös esille maroniittien pitkän ja ainutlaatuisen historian ja heidän korkean sivistystasonsa. Gemayel olettaa, että maroniitit haluavat luonnollisesti olla vapaita ja pitää itsemääräämisoikeutensa sekä mahdollisuutensa harjoittaa uskontoaan ilman pelkoa syrjinnästä sekä väkivallasta:

And today it is asked for any Lebanese to resist any attacker, who is trying to distort the appearances of civilization and heritage and values and believes on the land of Lebanon, the country of Freedoms, the country of civilization... (Gemayel 2010, 429).

Gemayel viittaa puheessaan myös konkreettisiin, eli havaittaviin arvoihin. Näitä ovat maroniittikirkko, Libanonin armeija ja valtio sekä presidentti-instituutio. Maroniittikirkkoa hän pitää erottamattomana osana Libanonin maroniitti-identiteettiä ja näin ollen tärkeänä palasena taistelussa heidän oikeuksiensa puolesta. Silmiinpistäväenä muutoksena Gemayelin edellisiin puheisiin verrattuna myös armeija sekä presidentti-instituutio nähdään positiivisessa mielessä vapauden puolustajina:

It is up to the state today to defend security, and defend the freedom of every Lebanese citizen, and we are Lebanese citizens and we are a principal part of these Lebanese citizens (Gemayel 2010, 433).

Syynä tähän asemanvaihtoon voi yksinkertaisella päättelyllä löytää sen, että Gemayel on itse tullut valituksi Libanonin presidentiksi, eikä enää voi suoraan kritisoida valtioninstituutioita. Tähän liittyy myös se, kuinka Gemayelin joukot, Libanonilainen vastarinta pyrittiin näihin aikoihin riisumaan aseista ja pääasiallinen vastuu turvallisuudesta siirtämään Libanonin armeijalle. Gemayel siis pyrkii selvästi vahvistamaan ydinkannattajakuntansa luottamusta näitä vielä vähän aikaa sitten syvän epäluottamuksen kohteena olleita instituutioita kohtaan.

5.3.2 Argumentaation tekniikat

Ensimmäinen Gemayelin argumentti, jonka voi tunnistaa kvasiloogiseksi on se, kun hän käyttää samuuteen pyrkivää argumentointia puhuessaan maroniiteista puhtaimpina kristittyjen edustajina Lähi-idässä sekä koko maailmassa. Gemayel pyrkii nostattamaan

maroniittien itsetuntoa ja ylpeyttä argumentoimalla, että mitkään muut kristityt tahot eivät noudata kristinuskoa yhtä hyvin kuin maroniitit ja useat näistä muista ovat kokonaan hylänneet oikean uskontonsa puhtaan muodon:

And we want to be able to bear witness to our Christianity in this East... We want to bear witness to our Christianity in the world, when the world doesn't have from Christianity except the name, or few appearances (Gemayel 2010, 428).

Tämä argumentti on kvasiloogisuudestaan huolimatta vaikeasti kumottavissa, sillä siinä viitataan yliluonnolliseen, jolta on mahdotonta saada varmistusta asioiden oikeasta tilasta. Maroniittien pitkä historia, ainutlaatuinen identiteetti ja selviytyminen muslimienemmistöisellä alueella antaa kuitenkin Gemayelille kuitenkin hyvät perusteet ottaa uskonto mukaan argumentointiinsa, sillä uskonsa puolesta taisteleminen ja kärsimykset sopivat hyvin sekä kristilliseen teologiaan että maroniittien historiaan. Kaikkein vahvimmin tämä esitetään puheen lopussa, jossa Gemayel osoittaa, että maroniitit ovat toimineet Jeesuksen todistajina Libanonissa:

Christ told us to bear witness to him and that is what is being done in Lebanon (Gemayel 2010 434).

Ristiriita Gemayelin puheessa ilmenee silloin, kun hän presidentiksi päästyään sanoo olevansa kaikkien libanonilaisten presidentti ja vakuuttaa, kuinka valtioninstituutiot ovat ensisijaisesti libanonilaisia eivätkä minkään tietyn ryhmän tai uskonnon etujen ajajia. Gemayel kuitenkin osoittaa monta kertaa puheen aikana, kuinka hän on ensisijaisesti maroniitti ja kristitty ja kuinka vahvasti hän näihin ryhmiin identifioituu ja on valmis ajamaan heidän asiaansa. Syyksi tälle voidaan kuitenkin esittää se, että hän pitää puheensa Kataeb-puolueen päämajassa maroniittiyleisölle, eikä olisi luultavasti käyttänyt samoja argumentteja virkaanastujaispuheessaan.

Vastavuoroisuuteen eli ajatukseen siitä, että kaksi erilaista oliota ilmenevät puhujan argumentaatiossa täysin identtisinä, perustuva kvasilooginen argumentti voidaan tästä puheesta huomata tilanteessa, jossa Gemayel tuo kaikki kristityt saman määritelmän alle. Hän olettaa, että heillä kaikilla on samat tavoitteet sekä poliittiset mielipiteet ja hän puolueensa

kanssa edustaa näitä mielipiteitä. Kaikki maroniitit ovat luonnollisesti hänen puolellaan, mutta niin ovat myös kaikki kristityt paitsi Libanonissa, myös Lähi-idässä:

This Political Maronism which every Christian of Lebanon believes in, which all the Christians of the East believe in (Gemayel 2010, 431).

Vertailuun perustuva kvasilooginen argumentti voidaan puheesta löytää silloin, kun Gemayel kuvailee maroniittien pitkää historiaa seuraavin sanankääntein:

Nobody is better than us. Nobody defended his country more than we defended ours. No civilization is stronger than our civilization, for it to come and try to impose it on us and to say that it knows better than us (Gemayel 2010, 430).

Gemayel ei anna tässä argumentissa selkeää kohdetta, johon maroniitteja voisi verrata. Myöskään abstrakteja sivistys- ja vahvuus-adjektiiveja ei selitetä niin tarkasti, että niiden pohjalta olisi mahdollisuutta tehdä vertailua. Argumentin päätavoitteena voidaankin nähdä se, että se pyrkii ylistyssanojen avulla kasvattamaan maroniittien itsetuntoa sekä luomaan alttiutta toimia argumentissa lueteltujen ominaisuuksien säilyttämisen ja vahvistamisen varmistamiseksi.

Tämän puheen ensimmäisessä tunnistettavissa olevassa todellisuuden rakenteeseen nojaavassa argumentissa käytetään sekä syy-seuraus peräkkäisyysidettä ja sitä tuetaan esimerkillä. Gemayelin mukaan kristittyjen tulee aina olla valmiita puolustamaan omaa isänmaataan eli Libanonia, sillä jos he eivät pysty säilyttämään itsemääräämisoikeutta, tulee heistä toisen luokan kansalaisia. Osoittaakseen, että tämä tragedia on tapahtunut aikaisemmin, hän havainnollistaa tätä argumenttia historiaan sijoittuvan esimerkin avulla, jossa kuvaillaan kristittyjen olosuhteita aikana, jolloin ottomaanit hallitsivat nykyisen Libanonin aluetta:

...but be truly a country for the Christians where we can live with our head raised high, without anybody coming to tell us ishmil, as it was during the days of the Turks when they would tell us to walk on the left side because you are Christians, or they would force us to wear a sign on our bodies or on our clothes so they know we are Christians (Gemayel 2010, 429).

Samaista syy-seuraus-argumenttia Gemayel käyttää myös silloin, kun hän puhuu politiikkaan lähtemisestään. Hänen mukaansa tilanteessa, jossa maa oli sodassa ja poliittinen valta epäpätevien henkilöiden käsissä, hän näki, että maroniittien oli päästävä kiinni poliittiseen valtaan saattaakseen valtion asiat järjestykseen. Tässä yhteydessä hän ei kuitenkaan käytä *minä*-pronominia, vaan muotoa *me* luodakseen vaikutelman, että hän on integraalinen osa edustamaansa joukkoa ja toimii tämän joukon preferenssien pohjalta.

Korostaessaan maroniittikirkon tärkeyttä Gemayel käyttää argumenttissaan mallia. Tätä käyttäessään Gemayel uskoo omaan auktoriteettiinsä ja siihen, että ihmiset ihailevat häntä sekä näkevät Gemayelin teot hänen argumenttejaan vahvistavina tekijöinä. Gemayel kertoo, kuinka hänen oma siskonsa halusi lähteä luostariin palvelemaan maroniitti-instituutiota Libanonissa. Gemayel myös paljastaa, että hänen toisen siskonsa aviomies on kreikkalaiskatolinen. Näiden esimerkkien avulla Gemayel pyrkii vahvistamaan kuvaa itsestään ja perheestään hartaina, mutta suvaitsevaisina maroniitteina ja saamaan kannattajansa uskomaan samoihin asioihin ja toimimaan samalla tavoin.

Oman auktoriteettinsa lisäksi Gemayel vetoaa auktoriteettiin, joka puheen kontekstissa on erittäin tärkeässä asemassa, Jumalaan. Puhuessaan siitä, kuinka Libanonin kristittyjen on taisteltava olemassaolonsa puolesta, Gemayel ottaa mukaan Jeesuksen opetukset, jotka hän pyrkii tulkitsemaan niin, että ne oikeuttavat hänen omia tekojaan:

...and I don't think that Christ taught... that when somebody tries to exterminate us or tries to aggress us or tries to erase us from existence (Gemayel 2010, 434).

5.3.3 Argumenttien määrä, paino ja järjestys

Gemayelin puhe on hyvin uskonnollissävyytteinen ja hänen esittämänsä argumentit ovat kytköksissä tähän viitekehykseen. Argumentteja ei puheessa ole kovin paljon, mutta ne ovat hyvin vahvoja. Esimerkiksi kristittyjen oikeudet ja itsemääräämisoikeus Libanonissa sekä toiminta Jeesuksen todistajina maan päällä voidaan nähdä argumentteina, joilla pyritään tekemään hyvin vahva vaikutus yleisöön. Gemayel käyttää puheessaan selvästi kasvavan voiman tekniikkaa, jossa vahvin argumentti sijoitetaan puheen loppuun. Alussa hän kertoo anekdootteja omasta yhteydestään maroniittikirkkoon, siirtyy siitä kuvailemaan kristittyjen

itseään määräämisoikeuden ja sitä, kuinka valtiolta tulee valjastaa ajamaan heidän tavoitteitaan päättäen puheensa Libanonin kristittyjen ja Jeesuksen ainutlaatuihin yhteyteen.

Puheen pitohetkellä Gemayel on Libanonin tuleva presidentti, joten hänen esittämänsä argumentit esimerkiksi armeijan sekä presidentti-instituution parantamisesta voidaan nähdä tehokkaina. Samaa tekniikkaa käyttäen Gemayel lisää myös maroniittikirkon tärkeyttä käsittelevän argumenttinsa voimaa liittämällä sen oman perheensä sisäisiin kokemuksiin hänen siskonsa tarinan muodossa. Gemayelin puhe on melko johdonmukainen ja siinä esitetyt argumentit vievät samaan johtopäätökseen. Argumentteja tehostetaan ja niissä käytetään taitavasti uskonnollista retoriikkaa ja tärkeäksi punaiseksi langaksi saadaan se, että Libanon on Lähi-idän luvattu maa kristityille ja tätä maata täytyy vaalia ja puolustaa viimeiseen asti.

6 Puheiden nationalismin analyysi

Tässä osiossa tarkoitukseni on analysoida kahta uutta Gemayelin puhetta Andersonin ja Hobsbawmin teorioiden pohjalta sekä myös vertailla niitä Libanonin historia-osiossa esitellyn libanonilaiseen nationalismiin tunnuspiirteisiin.

6.1 Ensimmäisen puheen analyysi

Ensimmäinen analysoimani puheen Gemayel piti 12. huhtikuuta 1979 Libanonin sisällissodan syttymisen nelivuotispäivänä ja tämän puheen vahvoina teemoina ovat hänen johtamansa taistelun vahva oikeutus sekä perustelut sille, miksi suuria uhrauksia aatteen ja maroniittien selviämisen puolesta oli tehtävä. Puheessaan Gemayel muistutti kristittyjen tärkeästä roolista ja oikeudesta Libanoniin sekä sotilaallisen voimankäytön tärkeyden ohella muistutti myös poliittisen työn tärkeydestä ja ilmoitti, että Lebanese Forces on valmis ja motivoitunut myös tähän (Gemayel 2010, 50).

Hobsbawmin (1992, 12-14) mukaan kaikki keksityt traditiot käyttävät historiaa toimiensa oikeuttajana ja moderni valtio rakentuu tämän historian varaan. Gemayel antaakin tästä hyvän esimerkin puhuessaan siitä, kuinka hänen kansansa on historian kautta niin syvästi kiinnittynyt Libanoniin, että heitä on mahdoton saada hädettyä pois:

We want sovereignty returned full on the whole land of Lebanon. Is it too much for the people of Lebanon... who have lived 6000 years of civilization on this land? (Gemayel 2010, 55).

Tällä tavoin Gemayel vetosi myös protonationalistisiin tekijöihin eli tietoisuuteen kuulumisesta tiettyyn tässä tapauksessa ikaikaiseen poliittiseen ja uskonnolliseen kokonaisuuteen ja tästä syntyneeseen yhteenkuuluvuuden tunteeseen.

Hobsbawmin (1994, 103) mukaan valtion samaistuminen tiettyyn etniseen ryhmään tai uskontoon saattoi vieraannuttaa tämän määritelmän ulkopuolelle jäävän joukon. Gemayelin tässä puheessa käyttämästä retoriikasta huomaa hyvin, että hän on suunnannut puheensa erityisesti maroniiteille ja kristityille ja ainakin osittain sulkee muslimiväestön pois ensisijaisesta kuulijakunnastaan:

We reject that our status in this particular area of the world be similar to the status of the Copts in Egypt, or the statue of Christians in Syria. They eat and they drink and they sleep and they are living a normal and natural life but without any rights for their community
(Gemayel 2010, 60)

Tästä lainauksesta voi huomata, kuinka Gemayel luo uhkakuvan siitä, mitä elämä muslimien hallitsemassa Libanonissa olisi. Huolimatta siitä, että Libanonin valtion asukkaista puolet on muslimeja, täytyy Gemayelin mukaan valtion ensisijaisesti samaistua kristittyyn väestönosaan tai kristittyjen kohtalo tulee olemaan huono.

Hobsbawm (1994, 170) kertoo, kuinka monissa entisissä siirtomaissa oli näiden itsenäistymisen jälkeen tilanne, jossa eri uskonnot ja etniset ryhmät olivat samojen juuri piirrettyjen rajojen sisäpuolella. Tällaiset valtiot vaativat tarkan työnjaon ja voimasuhteiden tasapainon näiden ryhmien välille. Libanonissa nämä voimasuhteet muuttuivat palestiinalaisten saapuessa maahan ja tätä Gemayel piti maroniiteille eksistentiaalisena uhkana:

And sovereignty, as we understand it, is not sovereignty with 40000 foreign soldiers on our land and 600000 foreign refugees on our land (Gemayel 2010, 52).

Toisessa puheessaan hän kuitenkin vähemmän radikaalein äänenpainoin toteaa, ettei halua tuhota palestiinalaisia maan päältä vaan yksinkertaisesti toivoo, että he löytäisivät toisen paikan itselleen, sillä heidän saapumisensa Libanoniin pitää sisällään riskejä:

We have no desire to throw these people into the sea, or to annihilate them. All we ask of them is to start looking for another land to settle on, outside Lebanese territory
(Bachirgemayel.org)

Benedict Andersonin (2007, 40) mukaan kansakunta nähdään usein läpileikkaavaksi todellisuudeksi, jonka puolesta ollaan sen kuvitteellisesta luonteesta huolimatta valmiita kuolemaan. Tätä vaatii myös Gemayel kuulijoiltaan muistuttaen samalla, että kansakunta, jonka puolesta ei olla valmiita kuolemaan ei ole selviämisen arvoinen:

On April '75, we became aware of a cause, and restarted feeling it as if touching it by hand: That a country, whose sons are not willing to sacrifice for is a country not worthy of life (Gemayel 2010, 53).

Anderson (2007, 133-136) kertoo, kuinka virallisilla nationalismeilla oli mahdollista myös peitellä eksklusiivisen kansakunnan ja dynastisen valtakunnan epäsovivuutta, esimerkiksi sitä, kuinka kaikki valtiossa asuvat tunnustettiin kansalaisiksi, mutta he eivät kuitenkaan olleet tasa-arvoisessa asemassa. Tästä voidaan hyvin vetää tiettyjä yhtäläisyyksiä Gemayelin ihanne-Libanoniin. Hän ei suoraan erottele kristittyjä ja muslimeja vaan puhuu yleisesti libanonilaisista, ja tämä tulee hyvin esille Gemayelin puheen seuraavasta katkelmasta:

Dear brothers, our cause is so simple that many are unable to understand it. Simply put, what we want is true independence...what we want is true sovereignty...what we want is that we as a people live free on Lebanese land... we have succeeded, as Lebanese forces combatants, to sabotage all plans that were laid out to make us live as refugees in another country (Gemayel 2010, 64).

Gemayel pyrkii siis vapauttamaan Libanonin vieraiden valtojen ja kutsumattomien vieraiden vaikutusvallasta, mutta pyrkii toteuttamaan tämän pyrkimyksensä oman ryhmänsä edun ja ehtojen mukaisesti vailla halua tehdä kompromisseja. Ainoastaan tällä tavalla Libanonista tulee hänen määritelmänsä mukaan aidosti vapaa.

Andersonin (2007, 247) mainitsema karttojen tärkeys nationalismiin lietsonnassa nähdään myös Gemayelin puheessa hänen korostaessaan sitä, kuinka osa Libanonista on vihollisen vallan alla ja kuinka tämä vihollinen tulee ajaa tiettyjen tarkasti määriteltyjen rajalinjojen ulkopuolelle:

If Jounieh is free and sovereign and independent... and West Beirut is occupied, it means all of us are occupied. Our Lebanon, its area is 10452 square kilometers, and these are the borders we want (Gemayel 2010, 60).

Andersonin (2007, 279) mukaan kansakunnan "elämäkerta" tarvitsee mallikelpoisia itsemurhia eli marttyyrikuolemia, jotka kertomuksen tavoitteita palvellakseen täytyy muistaa kansakunnan omina. Marttyyrikuoleman ylistäminen toimiikin Gemayelin tämän puheen

yhtenä punaisista langoista. Hän korostaa useaan otteeseen sitä, kuinka marttyyrien antamat uhraukset eivät ole valuneet eivätkä saa valua hukkaan ja sitä, kuinka nämä marttyyrit tullaan muistamaan ikuisesti isänmaansa tulevaisuuden puolesta kuolleina sankareina:

We want to assure you that this cause will not slip from our hands, and we want to assure you that all the sacrifices, military and political that we are required for this cause, we are ready to give them, and be sure that Lebanon will be the way we want it to be, and we will give all sacrifices to create Lebanon in the image of the 4000 martyrs of ours (Gemayel 2010, 69).

Asher Kaufmanin (2014, 9) mukaan libanonilaisen nationalismin ytimen muodosti jo vuosisatoja ennen Libanonin valtion ja modernin nationalismin syntyä kehittynyt kansallinen identiteetti, johon oli maroniittien tapauksessa helppo vedota yhteisön ollessa keskittyneenä rajatulle alueelle. Gemayel vetosikin ahkerasti tähän identiteettiin puhuessaan maroniittien pitkästä historiasta Libanonin alueella:

If the international conspiracies, and the plans agreed with each other to eradicate a people who lived on this land for 6000 years... that this people is ready to surrender its rights (Gemayel 2010, 52)

Tämä 6000 vuoden historiaan vetoaminen tuli aikaisemminkin protonationalismin ja traditioiden analyysissä esille ja on selvästi yksi Gemayelin argumentaation keskeisiä tehokeinoja. Tätä historiaa apuna käyttäen hän maalaa kuvaa maroniiteista ainutlaatuisena ja ikaikaisena yhteisönä, jonka kohtalona on taistella kuolemaan asti oikeuksiensa ja maansa puolesta. Tästä retoriikassa nousee myös esille Kamal S. Salibin (1998,27) analyysi, jonka mukaan lebanistit näkivät itsensä antiikin foinikialaisten jälkeläisinä osana Välimeren kulttuuripiiriä.

Maroniittien joukkomurha vuonna 1860 antoi Carol Hakimin (2013, 66) mukaan lähtösyyksen viralliselle lebanismille ja tämän tragedian vaikutuksia voidaan nähdä myös Gemayelin käyttämässä retoriikassa. Hänen määrittelemänsä tiukat rajat, joiden sisällä maroniiteilla tulee olla itsemääräämisoikeus, sekä useimmissa aikaisemmissa katkelmissa esiintynyt kuvaus maroniiteista yhteisönä, jonka vihollisten ympäröimänä on alituisen oltava valmis taistelemaan olemassaolostaan.

Kaufmanin (2014,245) mukaan foinikialaisiin ja maan kristittyyn perintöön identifioitua lebanismi vetosi kyllä hyvin maroniitteihin ja osaan kristityistä, mutta ei-kristitty kansanosaa koki usein tämän ajatusrakennelman itselleen vieraaksi ja tämä oli yksi edistävä tekijä levottomuuksien alkamisessa Libanonissa. Kuten aiemmin todettiin, Gemayel osoittaa tämän puheensa lähinnä maroniiteille, joiden itsemääräämisoikeutta ja dominanssia hän puolustaa. Libanon, josta Gemayel selvästi haaveilee, on valtio, joka kyllä hyväksyy muutkin uskonnot ja etniset taustat, mutta jossa maroniitit ovat vallassa:

...what we want is true independence, what we want is sovereignty, what we want is that we as people live free on Lebanese land and live with all our rights...political and national and civilizational and historical... (Gemayel 2010, 64).

6.2 Toisen puheen analyysi

Toinen puhe, jota tässä osiossa analysoin, on pidetty 7. lokakuuta 1979. Tässä puheessa Gemayel korostaa sitä, kuinka tärkeää on, että maroniiteilla on tarkat sotilaalliset sekä poliittiset päämäärät, joiden eteen he horjumatta työskentelevät. Hän myös syyttää länttä Libanonin kristittyjen hylkäämisestä. Huomionarvoista on, että Gemayel piti tämän puheen ranskaksi Vatikaanin diplomaatin ollessa yhtenä kuulijoista.

Hobsbawm (1994, 48) tuo esille tekijöitä, jotka mahdollistavat nationalismien synnyn. Yksi näistä on vanhan kulttuurieliitin olemassaolo, jolla on käytössään kansallinen kirjallisuuden ja hallinnon kieli. Libanonin tapauksessa tämä kieli on ranska. Erityisesti ylemmän luokan maroniitit kokivat yhteenkuuluvuuden tunnetta eurooppalaisten, erityisesti ranskalaisten kanssa ja se, että Gemayel käytti tätä kieltä sekä syyllisti eurooppalaisia kristittyjen unohtamisesta, osoittaa, että nämä siteet olivat edelleen vahvoja.

Kun edellisessä puheessa Hobsbawmin lanseeraamat protonationalistiset tekijät, joihin vedottiin, olivat etniseen ryhmään eli maroniitteihin perustuvia, tässä puheessa Gemayel laajentaa niitä puhuessaan Libanonin kristittyjen ahdingosta ja puolustaessaan heitä:

The Christians of Lebanon did not attack the Syrians in Damascus. But it is the Syrians who came to attack us in Beirut. The Christians of Lebanon did not attack the Palestinians in

Palestine. It is the Palestinians who attacked us in Beirut. But never, at least during the past 5 years, has anyone offered us as much as a glass of water (Gemayel 2010, 87).

Huolimatta kristittyjen poliittisten mielipiteiden heterogeenisuudesta hän näkee itsensä heidän edustajanaan ja puhemiehenään, joka on valmis taistelemaan heidän olemassaolonsa puolesta. Voidaan myös olettaa, että tällä tavoin Gemayel pyrkii saamaan kannatusta häneen aiemmin epäilevästi suhtautuneiden kristittyjen joukosta.

Andersonin (2007,41) määrittelemä kuvitteellisen kansakunta saa tässä Gemayelin puheessa pelkän Libanonin valtion sisälle rajoittuneen kansakunnan käsitteen rinnalle myös kristikunnan sekä läntisen sivilisaation käsitteet. Gemayel ei kuitenkaan itsekään pidä niitä niin tiukasti sitovana kuin primääristä kansakuntaansa. Hän ei vaadi, että kristikunnan ja läntisen sivilisaation jäsenten olisi kuoltava näitä näitä kahta puolustaessaan, mutta korostaa kuitenkin sitä, kuinka hänen joukkonsa puolustaa sekä kristikunnalle että läntiselle sivilisaatiolle tärkeitä arvoja ja odottaa tästä edes sympatiaa ja jonkinlaista apua:

People who accepted to place their fate in the hands of other people are people who have been condemned to die...The American flag in Lebanon will not be removed because it is us who are defending American civilization and culture in Lebanon and in the Middle East (Gemayel 2010, 89).

Vaikka uskonnon merkitys nationalismiin synnyttäjänä on Andersonin (2007, 51) mukaan heikentynyt, vetoaa Gemayel tähän korkeimman uskonnollisen auktoriteetin eli Paavin edustajan läsnä ollessa. Carol Hakimin (2013, 13-14) mukaan yksi maroniittien nationalismia voimistavista tekijöistä oli ranskalaisten katolisten piirien halu suojella ranskan intressejä sekä kristittyjä Libanonin alueella. Voidaan ajatella, että tämä yhteys eli vieläkin voimakkaana Gemayelin ja maroniittien mielessä ja maroniittikirkon kuuluminen roomalaiskatoliseen kirkkoon vahvisti heidän yhteyttään läntiseen maailmaan ja tässä tilanteessa Gemayel katsoi aiheelliseksi muistuttaa Vatikaania maroniittien olemassaolosta.

Mielenkiintoista tässä kristikunnan ja läntisen sivilisaation esille tuonnissa on se, kuinka Gemayel taitavasti vaihtoi identiteettejä sekä kansakunnan edustajia, joihin hän vetosi. Puheensa mukaan hän vetosi milloin vuoroin Libanonin kansaan, vuoroin maroniitteihin ja vuoroin oman sotajoukkonsa jäseniin. Tämän menestyksekkäässä toteuttamisessa Gemayelin

täytyi uskottavasti esiintyä näiden ryhmien edustajana ja etujen ajajana ja tähän hän värikkään retoriikkansa avulla pyrki. Tämä moninaisuus ei ole Gemayelin retoriikassa mikään yllätys, sillä Kaufmanin (2014, 10) mukaan maroniittien identiteetit ovat aina olleetkin melko dynaamisia. Tämä dynaamisuus näkyi esimerkiksi siinä, kuinka maroniittien ei ollut vaikeaa olla samaan aikaan ainutlaatuinen välimerellinen kansa, mutta samalla osa läntistä kulttuuripiiriä.

Andersonin (2007, 202) huomio siitä, kuinka kansallistunnetta kuvataan yleensä positiivisin termein, tulee esille myös Gemayelin retoriikassa. Huolimatta Libanonin synkästä tilanteesta ajatus vapaasta Libanonista on kaunis ja puhdas valonpilkahdus, jonka puolesta on hyvä taistella ja kuolla. Gemayel menee jopa paatokselliselle isänmaallisuudelle tunnusomaisen makaabereita vivahteita saavan retoriikan puolelle kuvaillessaan jopa kuoleman hyväksi asiaksi, jos se kärsittää oikean asian edestä:

...in spite of all the risks that were present... these risks were taken ...and 4000 of our young men were killed with smiles on their faces... (Gemayel 2010, 90).

Kun aikaisemmin puhuttiin Andersonin (2007, 162) huomiosta siitä, kuinka nationalismiin avulla oli mahdollista peitellä kansakunnan ja dynastisen valtakunnan välistä yhteensopimattomuutta Gemayelin tapauksessa esimerkiksi muslimien asemassa hänen ajamassaan Libanonissa, etnisten ryhmien tasapainosta sekä rajojen merkityksestä, on huomionarvoista, mitä tämä puhe tuo esiin hänen suhtautumisestaan palestiinalaiskysymykseen:

If the solution of the Palestinian problem is going to be the implementation of 625000 Palestinian refugees, we have not yet decided to give a centimeter of Lebanese territory to anyone (Gemayel 2010, 93).

Gemayel ei selvästi missään olosuhteissa halua tunnustaa palestiinalaisia osaksi Libanonin valtiota edes toisen luokan kansalaisina ja hän meneekin niin pitkälle, että, vaikkakin suhtautuen asiaan melko kielteisesti, hän ei täysin sulje pois Palestiinalaisvaltion syntyä senkin uhalla, että se muuttaa pyhiä rajoja, jos tämä lopettaisi konfliktin ja veisi palestiinalaiset pois muualta Libanonista. Etelä-Libanonin ollessa lähinnä muslimien

asuttama, tästä huomaa hyvin, että vaikka Gemayel pitää Libanonin rajoja ehdottomina, muodostavat maroniittien asuinalueet kuitenkin kaikista tärkeimmät rajat.

Tutkittaessa aiemmin esiteltyjä kolmea libanonilaista nationalismia edistänyttä ajattelijaa ja tämän puheen sisältöä, voidaan huomata, tämä Gemayelin puhe ottaa vaikutteita kaikkien näiden ajattelumaailmoista. Charles Corm ja Michel Chila korostivat kummatkin Libanonin kosmopoliittista luonnetta sekä yhteyksiä Ranskaan sekä muuhun läntiseen maailmaan. Aql taas piti kristinuskoa tärkeässä asemassa (Kaufman 2014, 158, 166). Tästä voi hyvin huomata, kuinka nämä kolme ajattelijaa osaltaan vaikuttivat siihen, minkälaiseksi Gemayelin nationalismi muotoutui.

7. Johtopäätökset

Johdannossa esittämäni tutkimuskysymys oli siis se, minkälaista Gemayelin nationalismi on, miten tämä nationalismi tulee esille hänen retoriikassaan. Tätä kautta pyrin myös luomaan kuvan siitä, minkälaisia Gemayelin maailmankuva ja identiteetti olivat. Gemayelin puheita analysoitaessa huomaa hyvin, että hänen ensisijainen identiteettinsä on maroniitti. Huolimatta siitä, että hän välillä yrittää esiintyä yleisesti libanonilaisena, pystyy monista sanamuodoista kuitenkin huomaamaan sen, että hän edustaa tätä tiettyä ryhmää. Maroniittien 6000 vuoden historia alueella toimii argumenttina, johon Gemayel yhä uudelleen palaa ja jolla hän perustelee heidän olemassaolonsa oikeutusta. Gemayelin puheiden ajoittuessa sisällissodan aikaan on kuitenkin ymmärrettävää, että hän tukeutuu sanomassaan oman ryhmänsä kannatukseen, sillä onhan osa Libanonin väestöstä aseellisessa konfliktissa hänen edustamansa puolen kanssa.

Gemayelin retoriikka oli melko tyypillistä sotaretoriikkaa, jossa oli selkeitä viholliskuvia ja me-he-jaottelu. Me-pronominin takana olivat yleisimmin maroniitit, mutta myös jossain tapauksissa kristityt. Vihollisten kirjo oli paljon moninaisempi. Yleisimmin tässä roolissa toimivat palestiinalaiset ja syyrialaiset, mutta joissain tapauksissa myös kilpailevat libanonilaiset poliittiset ja aseelliset järjestöt sekä sotaan sekaantuvat ulkovallat, joskus jopa Libanonin valtio ja armeija, joiden Gemayel ei katso aina ajavan kansalaistensa parasta.

On huomionarvoista, kuinka puheiden poleemisuus ja intensiteetti vaihtelevat.

Ensimmäisessä analysoimistani puheista Gemayelin retoriikka on täynnä vastakkainasettelua ja uhmaa, kun taas toinen puhe, jota pidettäessä maroniitit ovat saavuttaneet voittoja, on luonteeltaan sovittelevampi. Tässä vaiheessa hän vetoaa kaikkiin libanonilaisiin ja haluaa myös muslimit mukaan rakentamaan parempaa Libanonia. Tästä voidaan huomata se, että tilanteen ollessa tiukimmillaan Gemayel vetoaa primääriseen kannattajaryhmäänsä, joiden tuesta hän voi olla varma ja johon hänen on helpoin identifioitua kun taas tilanteessa, jossa hänellä on enemmän poliittista ja sotilaallista liikkumatilaa hän ottaa esille sekundaarisen viiteryhmänsä eli kaikki libanonilaiset.

Se, miten Gemayel taiteilee puheissaan poliitikon ja tiettyä ryhmää edustavan sotilasjohtajan roolien välillä tuo hänen retoriikkansa tutkimiseen oman mielenkiintoisen vivahteensa. Hänen käyttämänsä sotaretoriikka vihollisine ja ystävineen vaihtuu sotilaallisen menestyksen ja

presidentiksi tulon jälkeen maan isän roolia tavoittelevan henkilön vakuutteluun siitä, että kaikkien Libanonin asukkaiden asiat tulevat paranemaan hänen vallassa ollessaan. Täysin Gemayel ei kuitenkaan kykene tai edes halua luopua sotilasjohtajan roolistaan, vaan viimeiseksi jääneessä puheessaankin korostaa sitä, miten hän tulee ajamaan maroniittien ja yleisesti kristittyjen etuja.

Hyvän esimerkin tästä sotilasjohtajan roolin vahvuudesta suhteessa politiikkoon on se, että ainoa poliittinen ja sotilaallinen toimija, jonka hän täysin hyväksyy Libanonissa, on hänen oma Kataeb-puolueensa sekä Lebanese forces-joukkonsa eli mitään kovin moniarvoista demokraattista valtiota Gemayel ei ollut luomassa. Hän voi kyllä hyväksyä muidenkin osapuolien olemassa olon ja puhutellakin heitä ystävälliseen sävyyn, mutta lähtökohtaisesti nämä ovat *heitä*, toisia, joihin ei voi täysin luottaa ja joiden tulisi antaa Gemayelin edustamalle taholle vetovastuu uuden paremman Libanonin puolesta taistelemisessa ja sen rakentamisessa. Vahvoihin identiteetteihin vetoaminen, kompromissihaluttomuus ja ehdottomuus olivat yksi Gemayelin retoriikan keskeisistä tehokeinoista ja voidaankin kysyä, olisivatko nämä piirteet poistuneet hänen astuttuaan presidentinvirkaan vai olisiko niistä eroon pääseminen yleensäkin ollut mahdollista Libanonin kaltaisessa sotaa käyvässä etnisesti ja uskonnollisesti hajanaisessa valtiossa.

Gemayelin nationalismi on ensisijaisesti lebanismia eli maroniittien keskuudessa kehittyntä libanonilaista nationalismia. Tässä nationalismissa etninen identiteetti ja kiinnittyneisyys historian kautta valtion alueeseen näyttelevät tärkeää osaa. Maroniitit ovat hänen mukaansa ensimmäisiä ja aidoimpia libanonilaisia, joilla on kaikkein vahvin olemassaolon oikeutus tässä maassa. Aiemmin esitellyn kolmen lebanismia kannattaneen historiallisen ajattelijan mielipiteet sopivat hyvin yhteen Gemayelin ajatusten kanssa ja onkin luonnollista, että hän vanhaan merkittävään maroniittisukuun kuuluneena on ottanut heiltä vaikutteita.

Myös uskonto näyttelee mielenkiintoista osaa Gemayelin nationalistisessa ajattelussa. Puhuessaan Libanonista hän usein vetoaa kristinuskon ja uskovien puolustamiseen sekä käyttää vahvan uskonnollista retoriikkaa. Tässä tilanteessa hän ei suoraan puhu ainoastaan maroniittikirkosta, vaan näkee itsensä kaikkien kristittyjen suojelijana. Uskonnon käyttö nationalististen tunteiden nostattajana on mahdollista tässä tilanteessa, sillä se on tiiviisti yhteydessä Libanonin erikoislaatuiseen luonteeseen muslimivaltioiden keskellä ja näin ollen asia, joka voidaan nähdä uhattuna, jota on syytä vaalia ja josta tulee olla ylpeä.

Gemayel näkee Libanonin valtiona, läpileikkaavana todellisuutena, jonka puolesta tulee olla valmis kuolemaan. Useissa puheissaan hän perinteisen nationalistisen retoriikan keinoin ylistää taistelussa kuolleita marttyyreja ja muistuttaa, kuinka uhraukset voiton eteen ovat välttämättömiä. Vähän epäselväksi kuitenkin aina jää se, minkälaisen Libanonin edestä nämä marttyyrit kuolivat ja minkä puolesta tulee taistella. Siltä osin Gemayel noudatti omaa sanomaansa, että myös hänestä tuli lopulta marttyyri taistelussaan haluamansa Libanonin puolesta. Puheiden polarisoivan ja provokatiivisen sävyn sekä myös hänen toimintansa valossa tätä ei voida pitää yllättävänä.

Gemayel kertoo siitä, kuinka ensin ottomaanit ja sen jälkeen länsivallat sopimuksineen ja alueen muut valtiot ovat koko Libanonin valtion historian ajan olleet epäoikeudenmukaisia ja kuinka tilanne sisällissodan alkuun mennessä vain paheni. Gemayel haluaa siis luoda jotain uutta ja parempaa, mitä ei sitten historian hämärän jälkeen ole nähty ja pyytää muita liittymään tähän rakennustyöhön nationalistista retoriikkaa käyttäen. Mutta hänen kutsunsa koskettaa ja motivoi lähinnä vain tiettyä joukkoa Libanonista, joiden ehdoilla tämä rakennusprojekti ensisijaisesti halutaan saattaa päätökseensä.

Kuten aikaisemmin todettiin, identiteetiltään Gemayel on ensisijaisesti maroniitti. Näiden lisäksi Gemayelin puheet maalaavat hänestä kuvaa myös kristittyinä, libanonilaisena, länsimaalaisena, sotilaana ja poliitikkona. Nämä identiteetit sekoittuvat keskenään ja painotus vaihtelee puheen mukaan. Gemayelin on joskus vaikeata itsekkin sovittaa keskenään esimerkiksi sotilaan ja poliitikon tai maroniitin ja koko Libanonin kansan edustajan rooleja. Gemayel ei kuitenkaan ollut ainoa, jolla on ollut vaikeuksia asettaa tietty etninen tai uskonnollinen identiteetti tai unohtaa sotilasjohtajan rooli esimerkiksi politiikan teossa. Libanon valtiona oli ja on edelleen hajanainen ja polarisoitunut kokonaisuus, jossa ihmiset identifioituvat ensisijaisesti omaan etniseen ryhmäänsä tai uskontokuntaansa. Toimivaa ja vakaata valtiota luodessa nämä etniset ja uskonnolliset erot olisi pystyttävä siirtämään takalalle ja tähän Gemayel ei pystynyt. Hänen puheensa heijastelivat tällaista tietyiltä osin rajoittunutta maailmankuvaa ja hän yritti niiden avulla luoda toiminta-altiutta rakentamaan Libanon, joka oli hänen omasta mikroperspektiivistään ihanteellinen paikka.

Tutkimusaineisto

Geha, Rami: Words from Bashir. Understanding the Mind of Lebanese Forces Founder Bashir Gemayel from his Speeches. CreateSpace, Lexington 2010.

Bashir Gemayel Foundation. Speeches and Quotations. Sivulla vierailtu 15.10.2016 .

Saatavilla www-muodossa <URL:

http://www.bachirgemayel.org/index.php?option=com_content&task=view&id=71&Itemid=

Lähdeluettelo

Anderson, Benedict: Kuvitellut yhteisöt. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 2007

Bachri Gemayel Biography. Bachir Gemayel Foundation. Sivulla vierailtu 22.07.2016.

Saatavilla www-muodossa <URL:

http://www.bachirgemayel.org/index.php?option=com_content&task=view&id=43&Itemid=75

Geha, Rami: Words from Bashir. Understanding the mind of Lebanese Forces Founder Bashir Gemayel from his Speeches. CreateSpace, Lexington 2010.

Hakim, Carol: The Origins of the Lebanese National Idea: 1840-1920. University of California Press. Berkeley 2013.

Hayek, Georges: Bachir Gemayel- History in a Man. Omakustanteinen. 2010.

Hobsbawm, Eric: Invention of Tradition. Cambridge University Press, Cambridge 1992.

Hobsbawm, Eric: Nationalismi. Vastapaino, Tampere 1994.

Hobsbawm, Eric: Nations and Nationalism since 1780: programme, myth, reality. Cambridge University Press, Cambridge 1990.

Kaufman, Asher: *Reviving Phoenicia: The Search for Identity in Lebanon*. I.B. Tauris & Co Ltd, New York 2004.

Krayem, Hassan: *The Lebanese Civil War and the Taif Agreement*. American University of Beirut. Sivulla vierailtu 23.04.2016. Saatavilla [www-muodossa <URL: http://ddc.aub.edu.lb/projects/pspa/conflict-resolution.html](http://ddc.aub.edu.lb/projects/pspa/conflict-resolution.html)

Palonen Kari, Summa Hilikka (toim.): *Pelkkää retoriikkaa*. Vastapaino, Tampere 1996.

Perelman, Chaim: *Idea of Justice and the problem of argument*. Redwood Burn Limited Trowbridge & Esher, Iso-Britannia 1977.

Perelman, Chaim: *Retoriikan Valtakunta*. Vastapaino, Tampere 1996.

Salibi, Kamal S.: *A House of Many Mansions: The History of Lebanon reconsidered*. I.B. Tauris & Co Ltd, Lontoo 2005.

Salibi, Kamal S.: *The Modern History of Lebanon*. Weinfeld and Nicholson, Lontoo 1965.

Usa, Ibp: *Lebanon Country Study Guide Volume 1 Strategic Information and Developments*. International Business Publications. Washington DC, 2012.